

**РЕВИДИРАН ОПЕРАТИВЕН ПЛАН
за активни програми и мерки за вработување и
услуги на пазарот на трудот за 2021 година**

Скопје, септември 2021 година

СОДРЖИНА

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ	3
ВОВЕД	4
I. ПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ	6
1. ПОДДРШКА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ (ПРЕТПРИЕМНИШТВО).....	6
1.1 Поддршка за самовработување (претприемништво).....	6
2. ПОДДРШКА ЗА КРЕИРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА.....	10
2.1 Субвенционирање на плати	10
2.1(а) Пилот мерка за субвенционирање на плати во текстилниот сектор во Источниот, Полошкиот и Југозападниот плански регион	13
2.2 Вработување и раст на правни субјекти	15
2.3 Поддршка за вработување на лица со попреченост	16
3. ОБУКИ	19
3.1 Обука на работно место за познат работодавач	19
3.2 (а) Обука за стручни квалификации според барање на работодавачите	22
3.2(б) Стручни обуки според барање на работодавачите	24
3.2(в) On-line обуки за вештини според барање на работодавачите	27
3.3 Обуки за побарувани занимања	29
3.4 Обуки за возачи за Ц и Д - категорија	31
4. ОБУКИ ЗА РАЗВОЈ НА ДИГИТАЛНИ ВЕШТИНИ	33
4.1 Обуки за напредни ИТ вештини	33
4.2 Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање) за нелиценцирани спроведувачи на обуки	37
5. ПРАКТИКАНТСТВО	41
5.1 Практикантство	41
6. ПРОГРАМА ЗА РАБОТНО АНГАЖИРАЊЕ	43
6.1 Јавни работи	43
7. ЕКОНОМИЈА НА ГРИЖА	45
7.1 Општинско-корисна работа	45
7.2 Обука и вработување на лица за обезбедување услуги на грижа во заедницата за лица со попреченост и лица со хронична болест во заедницата	48
7.3 Поддршка за претприемништво и формирање на правни субјекти даватели на услуги за грижа во заедницата	51
8. ИСПЛАТА НА МЛАДИНСКИ ДОДАТОК	54
8.1 Исплата на младински додаток	54
II УСЛУГИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ	55
ГАРАНЦИЈА ЗА МЛАДИ	58
АКТИВАЦИЈА НА КОРИСНИЦИ НА ГМП.....	59
ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА И ВКЛУЧУВАЊЕ НА ПАЗАР НА ТРУД НА ЛИЦА СО ПОПРЕЧЕНОСТ	60
КОМУНИКАЦИСКИ ПЛАН	61
ФИНАНСИСКА РАМКА	63

АВРСМ	Агенција за вработување на Република Северна Македонија
АМПТ	Активни мерки на пазарот на трудот
АППРСМ	Агенција за поддршка на претприемништвото на Република Северна Македонија
ЕЛС	Единица на локална самоуправа
ИПВ	Индивидуален план за вработување
МОН	Министерство за образование и наука
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
МЕ	Министерство за економија
ОП	Оперативен план
ОУ	Оперативни упатства
УНДП	Програма за развој на Обединетите нации
УНОПС	Програмана Обединетитенации
Е4Е	Проект Образование за вработување во Македонија
УЈП	Управа за јавни приходи
ЦВ	Центар за вработување
ЦОВ	Центар за образование на возрасни
ЦРРСМ	Централен регистар на Република Северна Македонија
ЦСОО	Центар за стручно образование и обука
ЦСР	Центар за социјални работи
ЗЕЛС	Заедница на единиците на локална самоуправа
СДЦ	Швајцарска агенција за развој и соработка

Рамката на политиките за вработување во Република Северна Македонија е дефинирана со Програмата на Владата на Република Северна Македонија, Ревидираната Програма за реформи во вработувањето и социјалната политика 2022, и е во согласност со обврските што произлегуваат од Глобалниот пакт за работни места на Меѓународната организација на трудот (МОТ), Планот за Гаранција за млади 2020-2022 година, Програмата за буџетско финансирање ИПА, реформите во системот на социјална заштита и воведувањето на Гарантирана минимална помош.

Со Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на трудот за 2021 година се утврдуваат програмите, мерките и услугите за вработување кои ќе обезбедат создавање на нови работни места, поддршка за креирање на нови работни места и зголемување на вработливоста на невработените лица, посебно на младите, долгорочно невработените и корисниците на право на парична помош од социјална заштита (во понатамошниот текст: гарантирана минимална помош), како и поддршка на невработените лица на кои престанокот од работен однос е регистриран во периодот на кризата предизвикана поради Коронавирусот COVID 19 (од 11.03.2020 година).

При имплементацијата на програмите и мерките за вработување, како и услугите на пазарот на трудот, ќе се почитуваат следните основни принципи:

- Справување со негативните ефекти и последици врз пазарот на труд и вработеноста, предизвикани од пандемијата на COVID-19;
- Принципот на диверзитет и инклузивност за сите општествени категории во приватниот сектор согласно принципите на правична и адекватна застапеност на етничка, полова, религиозна, расна или било која друга ранлива категорија на граѓани, во согласност со стандардите и практиките на Обединетите нации и Меѓународната организација на трудот;
- Поттикнување на рамномерен регионален развој, во согласност со податоците од Бирото за регионален развој, степенот на развиеноста на планските региони во Република Северна Македонија.

Сите евидентирани невработени лица и работодавачи имаат пристап до програмите, односно мерките и услугите за вработување¹. Правото за учество се определува врз основа на условите и критериумите дефинирани за секоја поодделна програма односно мерка и услуга за вработување, а како општо правило ќе се настојува да се постигне еднаква застапеност на мажи и жени, согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите, како и учество на младите лица до 29 години од најмалку 30%.

Воедно, при распределбата на средствата и селекцијата на учесниците во програмите и мерките за вработување од овој Оперативен план ќе се земе во предвид и Рамномерниот регионален развој. Поконкретно, ќе се имаат предвид критериумите од Одлуката за класификација на планските региони според степенот на развиеноста за период од 2018-2023 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 234 /18), кои ќе бидат земени во предвид при објавување на јавните повици во оние програми и мерки од Оперативниот план, каде што тоа е применливо. Во јавните повици ќе бидат утврдени квотите за бројот на претпријатија кои ќе се субвенционираат по плански региони и тоа согласно принципот „прв дојден прв услужен“.

¹ За време на учество на невработените лица во програмите и мерките за подготовка за вработување и работно ангажирање (програми: 3, 4, 5, 6 и за време на обука за мерките 7.1, 7.2 и 7.3), истите ги користат и стекнатите права согласно Законот за социјална заштита и правата по основ на невработеност.

Постапките на имплементација на програмите, мерките и услугите за вработување се дефинираат со Оперативни упатства, донесени од страна на АВРСМ, во соработка со другите партнери во имплементацијата.

Вклучувањето на невработените лица во програмите, односно мерките за вработување се врши врз основа на транспарентни процеси за аплицирање, сè до исполнување на планираниот опфат, односно до крајот на ноември 2021 година. Услугите кои ги обезбедува АВРСМ, се во текот на целата година.

Невработените лица и работодавачите за можноста за учество во програмите, мерките и услугите се информираат на повеќе начини (телефон, СМС, е-пошта, јавни повици). Со учесниците се склучува соодветен договор, со кој подетално се уредуваат нивните права и обврски.

Со Оперативниот план за 2021 година посебен акцент се става на младите невработени лица до 29 години, долгорочно невработените како и на корисниците на гарантирана минимална помош.

Во текот на имплементацијата на Оперативниот план, опфатот на лицата од програмите/мерките за вработување може да се приспособува како и средствата да се пренаменуваат во рамките на обезбедените, врз основа на согледувања и анализи на АВРСМ и останати надлежни институции и органи, по предлог на АВРСМ, за што Министерот за труд и социјална политика дава согласност.

Носител на Оперативниот план е Министерството за труд и социјална политика, а неговата имплементација е во надлежност на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, во партнерство со други одговорни институции. Во текот на имплементација на Оперативниот план, секоја надлежна институција ќе обезбедува податоци за степенот на реализација.

I. ПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

1. ПОДДРШКА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ (ПРЕТПРИЕМНИШТВО)

Програмата за самовработување е поддршка наменета за невработените лица за да започнат сопствен бизнис.

Наслов на мерката	1. Поддршка за самовработување (претприемништво)
Цел на мерката	Поддршка за невработените да започнат сопствен бизнис
Целна група	Невработени лица евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	1877лица вработени во ново-основани правни субјекти
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МЕ-АППРСМ, ЦРРСМ, УНДП, Здружение РЕДИ Скопје

Висина на финансиската поддршка

До **307.500 денари** или до **615.000 денари** (доколку се основа правен субјект од два содружника).

Корисници

- ◆ Невработени млади лица до 29 години
- ◆ Невработени лица со попреченост
- ◆ Невработени лица
- ◆ Невработени жени од ранливи категории маргинализирани лица
- ◆ Невработени лица кои сакаат да го формализираат својот бизнис
- ◆ Невработени лица Роми и
- ◆ Невработени лица поради корона вирус

Напомена: Корисници на програмата можат да бидат и невработените лица кои имаат завршено обука за претприемништво и/или изработено бизнис план во 2020 година.

Начин на пријавување

Јавен повик/Известување, Повикување од евиденцијата на невработени лица, Пријава и Прашалник за процена на претприемачки афинитети.

Критериуми

Учесството во програмата и селекцијата на кандидатите ќе се врши на конкурентска основа, согласно следните критериуми:

- ◆ Успешно пополнет прашалник;
- ◆ Изработен проширен бизнис план (со посебен осврт на анализа на конкуренцијата и SWOT анализа на кандидатот) со советодавна поддршка;
- ◆ Позитивно оценет бизнис план од експертска комисија;
- ◆ Лицата со попреченост кои ќе бидат селектирани за регистрација на правен субјект со поддршка на програмата, ќе добијат можност да следат on-line обука за „Претприемништво и развој на претприемачки вештини“.

Фирмите основани од лицата со попреченост, доколку имаат селектиран одржлив бизнис план кој предвидува дополнително вработување, ќе се поддржат со до две дополнителни вработувања;

Програмата ќе се реализира при што ќе се води сметка за регионалната застапеност дефинирана во оперативните упатства.

Менторска поддршка за лица со попреченост од најмалку 120 часа за развој на позитивно оценетите Бизнис планови.

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

Корисниците кои ќе бидат поддржани преку програмата за самовработување и ќе успеат да регистрираат правен субјект и се самовработат, ќе можат да се вклучат во мерката 2.1 Субвенционирање на плати и 2.2 Вработување и раст на правни субјекти. Поддршката со дополнително вработување ќе се обезбеди се до исполнување на планираниот опфат во мерките 2.1 и 2.2 од програмата за поддршка за креирање на нови работни места.

ЗДРУЖУВАЊЕ НА КОРИСНИЦИ

Во случај на заинтересирани две лица заеднички да основат претпријатие (како содружници), двете невработени лица треба заеднички да ги поминат сите чекори на имплементација (изјава за учество, прашалник, развивање на заедничка бизнис идеја и заеднички бизнис план итн.).

Правниот субјект основан од два содружника, во регистарот на трговски друштва се регистрира како **ДОО - Друштво со ограничена одговорност од две лица**, при што секој од содружниците ќе има еднаков (50%) удел во друштвото.

Обврски

Доколку правниот субјект во рок од 2 години од регистрација на правниот субјект престане со својата дејност или на корисникот на грантот му престане работниот однос по кој било основ (освен во случај на неспособност за работа или смрт) во рок од 2 години од засновање на работниот однос основачот/корисникот на грант е должен да врати:

- ♦ 80% од грантот, доколку престанокот е во првата година од регистрацијата на правниот субјект; или
- ♦ 60% од грантот, доколку престанокот е во втората година од регистрацијата на правниот субјект.

Основачот/корисникот на грантот кој ќе престане да ја врши дејноста, не може да се врати на евиденцијата на невработени лица во рок од 3 години од денот на засновањето на работниот однос.

Правниот субјект кој вработува дополнително лице во рамките на оваа програма е должен да го вработи лицето со полно работно време и задржи во работен однос најмалку 12 месеци доколку се работи за лице на возраст до 29 години, односно 9 месеци доколку се работи за лице на возраст над 29 години.

Доколку за времетраење на периодот на предвидената обврска, прекине работниот однос на дополнително вработените лица, освен ако причините за престанокот на работниот однос е смрт или неспособност за работа, работодавачот има обврска да вработи друго невработено лице евидентирано во АВРСМ или да врати средства во износ сразмерен со нереализираната обврска за намалениот број на вработени.

Правниот субјект/корисник кој е поддржан согласно со оваа програма е должен да ги исполни законските обврски за исплата на плата и придонеси за сите 24 месеци од денот на засновање на работниот однос, во спротивно е должен да ги врати исплатените/искористените средства во целост.

Доколку на корисникот и основач на фирмата му престане работниот однос пред истекот на 2 години од датумот на вработувањето, а заради друго вработување, на негово место треба веднаш да вработи друго лице од евиденцијата на невработените лица во АВРСМ, на кое вработувањето треба да му биде најмалку до истекот на времетраење на договорот. Во спротивно е должен да ги врати исплатените средства. За реализација на горенаведеното, правниот субјект – корисник треба да поднесе Барање, по кое одлучува Комисијата за селекција на учесници во активни мерки за вработување.

Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

Реализација

- ◆ Јавен повик/Известување за невработени лица
- ◆ Пријава и пополнување на прашалник
- ◆ Изработка на бизнис- план со советодавна поддршка преку Ваучер систем на советувањена АППРСМ со проширување на бизнис планот во одредени делови кои ги содржи обуката за претприемништво
- ◆ Селекција на најуспешни бизнис-планови, имајќи ги во предвид критериумите за регионална застапеност
- ◆ Онлајн обука за „Претприемништво и развивање на бизнис вештини“, за лицата со попреченост кои ќе изразат желба
- ◆ Дигитализација и формализација содржишест модули²
- ◆ Регистрација на фирма и вработување
- ◆ Дополнително вработување за бизниси основани од лица со попреченост
- ◆ Висината на грантот е до максимум 307.500 денари или до 615.000 денари доколку се основа правен субјект од два содружника и корисниците, грантот ќе го добијат во парични средства за започнување на бизнисот
- ◆ Советодавна/менторска поддршка во период од 12 месеци од основањето на бизнисот ќе се обезбеди на следниве целни групи:
 - лица со попреченост;
 - припадници на ромската заедница;
 - жени од ранливи категории (приматели на социјална помош, жртви на семејно насилство, жртви на трговија со луѓе, самохрани мајки и социјално исклучени жени по основ на технолошки вишок и стечај).

²Програмата за Дигитализација и формализација ќе се спроведува од Иницијатива за развој на претприемништвото кај Ромите – РЕДИ во соработка со Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија.

Иницијативата за економски развој на Ромите – РЕДИ ќе спроведе Е-акцелераторска програма чија цел е пренесување на знаење и вештини на 50 бизниси раководени од Роми за нивна трансформација од традиционален бизнис во дигитален бизнис. Целите на обуката се:

1. Да овозможи на 50 бизниси раководени од Роми од Северна Македонија да користат паметно работење (SMART working) во нивниот бизнис преку пристап до онлајн алатки и обука за дигитален бизнис;
2. Да ги зајакне вештините за бизнис планирање, финансиско планирање и водење бизнис на 50 Роми од Северна Македонија
3. Дигитална трансформација на 50 бизниси (формални или неформални) раководени од Роми;
4. Изработка на 50 бизнис планови;

Напомена: Лицата кои добиле грант во изминатиот период немаат право за учество во програмата.

Преку програмата нема да се поддржи основање на бизниси во следните дејности:

1. Земјоделска дејност, односно дејност од Сектор А/А, Оддел 01 – Растително и животинско производство, лов и услужни дејности поврзани со нив, со исклучок на органско земјоделско производство;
2. Бизниси во дејност од класа 49.32 - Такси служба;
3. Производство и дистрибуција на оружје, односно дејност од класа 25.40 – Производство на оружје и муниција;
4. Финансиски и осигурителни бизниси и активности кои вклучуваат игри на среќа, односно дејност од Сектор К/И – Финансиски дејности и дејности на осигурување.

По исклучок од Точка 1 и 2, невработените лица со попреченост, корисниците на гарантирана минимална помош, лица кои загубиле работното место поради Ковид-19 (од месец март 2020) и невработените лица Роми ќе можат да регистрираат правен субјект во земјоделска дејност и такси служба.

2. ПОДДРШКА ЗА КРЕИРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

Поддршката за креирање нови работни места ќе влијае врз поттикнување на вработувањето на невработените лица во микро, мали и средни претпријатија, социјални претпријатија што примарно се насочени кон социјални/општествени цели и чиј профит се реинвестира за остварување на тие цели низ деловно работење или вложување во заедницата и граѓански (непрофитни) организации што се занимаваат со економска активност при вршење на дејност, т.е. активност класифицирана според Националната класификација на дејности со која организациите ги остваруваат своите цели утврдени со статутот.

Наслов на мерката	2.1 Субвенционирање на плати
Цел на мерката	Поддршка за вработување на невработени лица кои потешко се вклучуваат во пазарот на трудот
Целна група	Невработени лица евидентирани во АВРСМ, кои потешко се вклучуваат во пазарот на трудот: ♦ долгорочно невработени лица (над 12 месеци во евиденција, со предност на невработени лица над 5 години) ♦ млади лица до 29 години ♦ лица постари од 50 години ♦ невработени лица на кои им престанал работниот однос во периодот на Коронавирусот COVID-19 ♦ повратници од странство поради кризата предизвикана од Коронавирусот COVID-19 ♦ лица корисници на гарантирана минимална помош ♦ лица корисници на паричен надоместок по основ на невработеност ♦ лица што имале статус на деца без родители и родителска грижа ♦ жртви на семејно насилство ♦ лица со попреченост ♦ жени припадници на ромската етничка заедница и на останатите етнички заедници ♦ лица припадници на ромската етничка заедница ♦ лица на кои им е решен статусот со лична документација ♦ самохрани родители ♦ родители на деца со пречки во развојот³ ♦ родители на 3 и повеќе деца ♦ родители на деца на улица ♦ осудени лица по отпуштање од казнено поправна установа ♦ бездомни лица ♦ лица со незавршено средно или пониско образование
Опфат на мерката	1978 ⁴вкупно невработени лица евидентирани во АВРСМ (од кои 80 невработени лица-корисници на гарантирана минимална помош евидентирани во АВРСМ - финансирано преку IPA II четврт директен грант⁵).

³ Лицата од оваа целна група ќе засноваат работен однос со најмалку 20 часа во недела согласно Закон за социјална заштита

⁴ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 120 Роми

⁵ За 80 лица, 50% од вкупниот износ на субвенција ќе се обезбедат од ИПА II - четврти директен грант

Надлежни институции	МТСП, АВРСМ, ЦСР, ЦРПСМ, УЈП
Времетраење на субвенционирањето	3,6 или 12 месеци

Висина на финансиската поддршка

19.000 денари месечно како субвенција на платата на вработеното лице за период од **3,6** или **12 месеци** за вработување на лица од целните групи.

Работодавачот може да му исплати на работникот и повисока плата.

Вкупната финансиска поддршка за едно лице за период од **3 месеци изнесува 57.000 денари**; за **6 месеци изнесува 114.000 денари** и за **12 месеци изнесува 228.000 денари**.

Средствата се исплаќаат еднократно за целиот период на субвенционирање, по реализацијата на вработувањето со полно работно време, во согласност со одредбите и условите наведени во Договорот за субвенција.

Корисници

Микро, мали и средни фирми, социјални претпријатија и граѓански (непрофитни) организации што се занимаваат со економска активност при вршење на својата дејност.

Нови претпријатија основани преку Програмата за Самовработување во 2020 година.

Невработени лица.

Начин на пријавување

За работодавачи:

Јавен повик/Известување, Пријава за учество и Барање за посредување при вработување.

За невработени лица:

Известување, Пребарување од евиденцијата на невработени лица.

Критериуми

За работодавачи:

- ♦ Вкупниот број на работници на неопределено време на денот на аплицирање и пред реализацијата на поддршката, не треба да биде понизок од просечниот број на вработени лица⁶ на неопределено време во претходната календарска година, освен ако причините за намалување на бројот на вработени лица на неопределено време се поради прекин на работниот однос поради отказ од работникот, остварување на право на пензија, смрт, или неспособност за работа;
- ♦ Ги има подмирено сите обврски по основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување;
- ♦ Да нема финансиска загуба во претходната година освен ако загубата е направена поради капитални инвестиции од страна на правниот субјект⁷
- ♦ Работодавачот да има најмалку едно вработено лице на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации што во моментот на аплицирање немаат вработено лице.
- ♦ Лицата на кои работниот однос (на определено или неопределено време);
- ♦ Им престанал една година пред вработување во активната мерка, истите нема да бидат поддржувани со повторни вработувања кај истиот работодавач, со исклучок на граѓанските организации. Бројот на ново-

⁶ Терминот „просечен број на вработени“ се однесува само на потребите на имплементацијата на активните програми/мерки за вработување.

⁷ Овој критериум не важи за правните субјекти кои се регистрирани по 01.07.2020 година.

вработени лица што работодавачот може да ги добие преку програмата за поддршка за вработување не може да биде поголем од 50% од просечниот број на вработени во претходната календарска година, при што максималниот број не може да биде поголем од 5 лица кај еден работодавач освен при вработување на корисници на гарантирана минимална помош каде максималниот број на вработени лица со ова мерка не е ограничен. Работодавач што има едно вработено лице, граѓанските организации што немаат ниту едно вработено лице и кај правните субјекти регистрирани по 01.07.2020 година, максималниот број на поддржани вработувања изнесува едно лице.

Обврски

За работодавачи: Работодавачот што вработува невработено лице е должен да го задржи лицето во вкупен работен однос од:

- ♦ **9 месеци**, за 3 месеци субвенционирање;
 - ♦ **18 месеци**, за 6 месеци субвенционирање;
 - ♦ **18 месеци**, за 12 месеци субвенционирање (за корисници на гарантирана минимална помош, невработени лица на кои им престанал работниот однос во периодот после 11.3.2020 година поради Коронавирусот COVID- 19 и Роми) и
 - ♦ **30 месеци**, за 12 месеци субвенционирање.
- Доколку на работникот за кој е исплатена субвенција, му престане работниот однос во било кој период (периодот на субвенција и дополнителниот период за кој е должен да го задржи работникот во работен однос), освен во случај на смрт, пензија и неспособност за работа, работодавачот е должен во рок од 15 дена на негово место да вработи друго невработено лице- активен барател на работа што припаѓа на било која категорија во рамките на целните групи опфатени со оваа мерка освен за корисници на гарантирана минимална помош каде замената мора да биде од истата целна група. Во спротивно е должен да врати сразмерен износ од исплатените средства (износот на субвенција по лице поделен со вкупниот број на месеци).
 - Работодавачот е должен за целиот период (периодот на субвенција и дополнителниот период за кој е должен да го задржи работникот во работен однос) да не го намали вкупниот број на вработените на неопределено време (кој го имал на денот на аплицирање вклучително и бројот на лицата вработени преку оваа мерка), освен во случај на престанок на работниот однос поради смрт, пензија или неспособност за работа, во спротивно е должен во рок од 15 дена да вработи друго невработено лице- со цел на дополнување на бројот, во спротивно е должен да врати сразмерен износ од исплатените средства (износот на субвенција по лице е поделен со вкупниот број на месеци).

Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните Упатства и договорот.

Реализација

Јавен повик/Известување, Пријава за учество, Посредување и повикување од евиденцијата од страна на вработеното лице во Центарот за вработување, известување од страна на центрите за социјална работа.

Наслов на мерката	2.1 (а). Пилот мерка за Субвенционирање на плати во текстилниот сектор во Источниот, Вардарскиот, Полошкиот и Југозападниот плански регион
Цел на мерката	Поддршка за вработување на невработени лица кои ги изгубиле работните места во текстилниот сектор заради последици од пандемија предизвикана од Ковид 19 и млади лица до 29 години

Целна група	◆ невработени лица кои ги изгубиле работните места во текстилниот сектор заради последици од пандемија предизвикана од Ковид 19 ◆ млади лица до 29 години
Опфат на мерката	300 невработени лица евидентирани во АВРСМ-ЦВ во Источниот, Вардарскиот, Полошкиот и Југозападниот плански регион
Надлежни институции	МТСП, АВРСМ, ЦСР, ЦРПСМ, УЈП
Времетраење на субвенционирањето	12 месеци
Висина на финансиската поддршка	
◆ За вработување од 5 до 20 лица , 15.400 денари по лице месечно (за секое младо лице до 29 години 18.500 денари месечно) ◆ За вработување над 20 лица по 21.600 денари месечно (за секое младо лице до 29 години 24.600 денари месечно) ◆ За вработување над 50 лица по 24.700 денари месечно (за секое младо лице до 29 години 27.700 денари месечно) Средствата се исплаќаат во рок од 3 работни дена од денот на склучување на договор за финансиската поддршка.	
Корисници	
Мали и средни фирми, што се занимаваат со производство на текстил во Источниот Вардарскиот, Полошкиот и Југозападниот плански регион Невработени лица.	
Начин на пријавување	
За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество и Барање за посредување при вработување. За невработени лица: Известување, Пребарување од евиденцијата на невработени лица во ЦВ од Источниот плански регион.	
Критериуми	

За работодавачи:

- ♦ Вкупниот број на работници на неопределено време на денот на аплицирање и пред реализацијата на поддршката, не треба да биде понизок од просечниот број на вработени лица⁸ на неопределено време во претходната календарска година, освен ако причините за намалување на бројот на вработени лица на неопределено време се поради прекин на работниот однос по вина или волја на работникот, остварување на право на пензија, смрт, неспособност за работа, а не како резултат на деловни причини;
- ♦ На денот на аплицирање ги има подмилено сите обврски по основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување;
- ♦ Да нема финансиска загуба во претходната година освен ако загубата е направена поради инвестиции од страна на правниот субјект или поради потешкотии предизвикани од Covid-19 пандемијата;
- ♦ Работодавачот да има најмалку 20 вработени лица на неопределено време
- ♦ Оваа мерка не се однесува на работодавачи од текстилниот сектор кои отпуштиле или по пат на спогодба го намалиле вкупниот број на вработени за повеќе од 10% во текот на 2021 година.

Обврски

За работодавачи:

Работодавачот што вработува невработено лице е должен да го задржи лицето во вкупен работен период од:

- ♦ **36 месеци**, ако користи 12 месеци субвенционирање.

Доколку на работникот за кој е исплатена субвенција, му престане работниот однос во било кој период (периодот на субвенција и дополнителниот период за кој е должен да го задржи работникот во работен однос), освен во случај на смрт, пензија и неспособност за работа (боледување подолго од 30 дена, попреченост и други случаи), работодавачот е должен во рок од 30 дена на негово место да вработи друго невработено лице што припаѓа на било која категорија во рамките на целните групи опфатена со оваа мерка, во спротивно е должен да врати сразмерен износ од исплатените средства (износот на субвенција по лице поделен со вкупниот број на месеци).

Работодавачот е должен за целиот период (периодот на субвенција и дополнителниот период за кој е должен да го задржи работникот во работен однос) да не го намали вкупниот број на вработените на неопределено време, освен во случај на престанок на работниот однос поради смрт, пензија или неспособност за работа, во спротивно е должен во рок од 30 дена да вработи друго лице со цел надолжување на бројот, во спротивно е должен да врати сразмерен износ од исплатените средства (износот на субвенција по лице поделен со вкупниот број на месеци).

Реализација

Јавен повик/Известување, Пријава за учество, Посредување и повикување од евиденцијата од страна на вработеното лице во Центарот за вработување.

⁸Терминот “просечен број на вработени” се однесува само на потребите на имплементацијата на активните програми/мерки за вработување.

Наслов на мерката	2.2 Вработување и раст на правни субјекти
Цел на мерка	Поддршка во креирање на нови работни места во микро, мали и средни претпријатија, социјални претпријатија и граѓански организации
Целна група	Невработени лица евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	353 ⁹ невработени лица евидентирани во АВРСМ од следните целни групи: млади лица до 29 години, корисници на гарантирана минимална помош, невработени лица кои ги изгубиле своите работни места по појава на пандемијата Ковид 19 (од март 2020 година) и Роми
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, ЦРПСМ, УЈП, ЦСР
Висина на финансиската поддршка	
Поддршка за ново вработување до 460.000 денари, 768.750 денари или 1.000.000денари (во зависност од возраста и од бројот на одобрени вработувања). Висината на грантот за вработување на едно лице на возраст над 29 години изнесува 92.000 денари, за лица до 29 години возраст висината на грантот за вработено едно лице изнесува 153.750 денари, а за лица корисници на гарантирана минимална помош и за невработени лица од ромска етничка заедница, висината на грантот за вработено едно лице изнесува 200.000 денари, а за невработените лица кои ги изгубиле своите работни места по појава на пандемијата Ковид 19 (од март 2020 година) финансиската поддршка ќе изнесува 260.000 денари..	
Корисници	
Микро, мали и средни претпријатија, социјални претпријатија и граѓански организации заинтересирани за отворање нови работни места. Нови претпријатија основани преку Програмата за Самовработување во 2020 година. Невработени лица.	
Начин на пријавување	
Јавен повик/Известување, Пријава, Посредување и повикување од евиденцијата од страна на вработеното лице во Центарот за вработување.	
Критериуми	
Учеството во програмата и селекцијата на работодавачи ќе се врши во согласност со следните критериуми:	
♦ Вкупниот број на работници на неопределено време на денот на аплицирање и пред реализација на поддршката, не треба да биде понизок од просечниот број вработени лица¹⁰ на неопределено време во претходната календарска година, освен ако причините за намалување на бројот на вработени лица на неопределено време се поради прекин на работниот однос (поради отказодрботникот), остварување на право на пензија, смрт или неспособност за работа. ♦ На денот на аплицирање ги има подмилено сите обврски по основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување; ♦ Да нема финансиска загуба во претходната година освен ако загубата е направена поради капитални инвестиции од страна на правниот субјект¹¹; ♦ Работодавачот да има најмалку едно вработено лице на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации што во моментот на аплицирање можат да немаат вработено лице;	

⁹ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 40 Роми

¹⁰ Терминот „просечен број на вработени“ се однесува само на потребите на имплементацијата на активните програми/мерки за вработување

¹¹Овој критериум не важи за правните субјекти кои се регистрирани по 01.07.2020 година.

- ♦ Бројот на ново вработени лица не може да биде поголем од 50% од просечниот број на вработени лица на неопределено време во претходната календарска година, при што максималниот број неможе да биде поголем од 5 лица кај еден работодавач. Работодавач кој има едно вработено лице, граѓанските организации и кај правните субјекти регистрирани по 01.07.2020 година што немаат ниту едно вработено лице, максималниот број на поддржани вработувања изнесува едно лице.

Обврски

- ♦ Работодавачот кој вработува невработено лице во рамките на оваа програма е должен да го вработи лицето со полно работно време и да го задржи во работен однос најмалку 12 месеци доколку станува збор за лице на возраст до 29 години, односно 9 месеци доколку станува збор за лице на возраст над 29 години, сметано од денот на засновање на работниот однос. Доколку лицето за кое е обезбедено финансиска поддршка му престане работниот однос по било кој основ, освен во случај на смрт, пензионирање или неспособност за работа, работодавачот е должен во рок од 30 дена на негово место да вработи друго евидентирано невработено лице, во спротивно е должен да го врати износот на средствата сразмерно со преостанатото време до истекот на рокот.
- ♦ Работодавачот е должен целиот период на предвидената обврска да не го намали вкупниот број на вработените на неопределено време (кој го имал на денот на аплицирање), освен во случај на смрт, пензија или неспособност за работа, во спротивно е должен во рок од 15 дена да вработи друго невработено лице- со цел надополнување на бројот, во спротивно е должен да врати сразмерен износ од исплатените средства (износот на субвенција по лице поделен со вкупниот број на месеци).

Реализација

- ♦ Јавен повик
- ♦ Апликација
- ♦ Селекција
- ♦ Вработување
- ♦ Потпишување Договор за грант
- ♦ Исплата на парични средства за набавка на нова опрема и/или материјали

Наслов на мерката	2.3 Поддршка за вработување на лица со попреченост
Цел на мерката	Да се зголеми вработливоста и можностите за вработување на евидентираните невработени лица со попреченост
Целна група	Невработени лица со попреченост евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	210 невработени лица евидентирани во АВРСМ
Надлежни институции	АВРСМ
Висина на финансиската поддршка	
• Вработување на лице со попреченост на неопределено време, за што се доделуваат 20 просечни нето плати исплатени во Република Северна Македонија за претходната година пред вработувањето, односно 40 просечни нето плати исплатени во Република Северна Македонија за претходната година	

пред вработувањето, доколку станува збор за слепо лице или за лице со попреченост што се движи со помош на инвалидска количка.

- **Адаптација на работно место**, за што се доделуваат средства во висина до 100.000 денари
- **Набавка на опрема**, за што се доделуваат средства во висина до 200 просечни нето плати исплатени во Република Северна Македонија во претходната година, при што основен критериум за висината на доделените средства е бројот на вработени лица со попреченост.
- **Работен асистент на лице со попреченост**, кое е вклучено во работно оспособување на негово барање или на барање на работодавачот.
- **Работно оспособување** на вработени и невработени лица со попреченост.

Корисници

- ♦ Лица со попреченост кои самостојно вршат дејност како трговец поединец, работодавач или има својство на работодавач.
- ♦ Трговски друштва за вработување на лица со попреченост-заштитни друштва.
- ♦ Државна администрација.
- ♦ Единиците на локалната самоуправа и Град Скопје.
- ♦ Јавните претпријатија, агенции, фондови и други државни институции.

Начин на пријавување

Согласно со Законот за вработување на инвалидни лица („Службен весник на РМ“ бр.44/2000, 16/2004, 62/2005, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 161/2008, 99/2009, 136/2011, 129/2015, 147/2015 и 27/2016 и 99/2018) и Правилникот за критериумите и начинот на доделување неповратни средства од Посебниот фонд („Службен весник на РМ“ бр. 156/2008 и 163/2015).

Барањето за доделување на неповратни средства од **Посебниот фонд** корисникот го поднесува до Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, преку Центарот за вработување на чие подрачје е седиштето на работодавачот.

Критериуми

Критериумите се дефинирани со Правилникот за критериумите и начинот доделување на неповратни средства од Посебниот фонд за подобрување на условите за вработување и работење на лица со попреченост („Службен весник на РМ“ бр. 156/2008 и 163/2015).

Обврски

- ◆ При вработување на лице со попреченост, корисникот на средствата е должен да создаде соодветни услови за работење и адаптација на работното место во зависност од работното место, видот и степенот на образованието и видот и степенот на попреченост на лицето со попреченост што се вработува;
- ◆ Корисникот на средства од Посебниот фонд не смее да го намали вкупниот број на вработени лица со попреченост за чие вработување се користени неповратни средства (во рок од 3 години од денот на вработувањето на лицето со попреченост за кое се искористени средства по основ на вработување, освен ако престанокот е по сила на закон или во случај на смрт, или 3 години од денот на доделувањето средства за набавка на опрема);
- ◆ Корисникот на средства е должен на вработените лица со попреченост редовно да им исплаќа плата во согласност со закон, колективен договор и договорот за вработување и
- ◆ Лицата со попреченост треба да работат на соодветно работно место во согласност со наодот.

Реализација

- ◆ Управниот одбор на Агенцијата за вработување донесува решение за доделување на средства од Посебниот фонд по поднесено барање во рок од 90 дена од денот на поднесување на барањето;
- ◆ Врз основа на донесеното решение, се изготвува Договор за исплата на доделени средства од Посебниот фонд и
- ◆ По доставување на банкарска гаранција од страна на корисникот на средствата, се врши исплата на доделените средства.

3. ОБУКИ

Обуките имаат за цел да ги подобрат вештините и квалификациите на невработените лица за нивна поуспешна интеграција на пазарот на труд.

Наслов на мерката	3.1 Обука на работно место за познат работодавач
Цел на мерката	Целта на мерката е стекнување на вештини на невработените лица за извршување на работните задачи во согласност со потребите на работодавачот
Целна група	Евидентирани невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	152 ¹² невработени лица евидентирани во АВРСМ (72 невработени лицасо поддршка на Е4Е проекти, 80 невработени лица корисници на ГМП– ИПАII четврти директен грант).
Надлежна институција	АВРСМ, ЦРРСМ, УП, Швајцарска агенција за развој и соработка – ПроектОбразование за вработување во Македонија (Е4Е@mk), Стопански комори, здруженија и сл.
Висина на финансиската поддршка	
Лица што ќе посетуваат обука ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари со вклучено осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест и данок на личен доход за времетраењето на обуката до 3 месеци. Надоместоците кон невработените лица ќе бидат исплатени од страна на АВРСМ. На работодавачот ќе му биде исплатен еднократен износ од 15.000 денари по обучено лице по завршена обука.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Работодавачи	
Начин на пријавување	
За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во програмата, Програма за обука За невработени лица: Известување, Пребарување од евиденцијата на невработени лица, врз основа на профилирање и ИПВ.	
Критериуми	
За работодавачи: Работодавачот треба да има вработено најмалку едно лице на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации и работодавачи кои ќе вклучат во обука жени од ромската етничка заедница;	

¹²Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 15 Роми.

- ♦ На денот на аплицирање ги имаат подмилено сите обврски врз основа на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување и
- ♦ Бројот на лица вклучени во обука не може да биде поголем од 50% од вкупниот број на вработени лица на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации и работодавачи кои ќе вклучат во обука жени од ромската етничка заедница.

За невработени лица:

- ♦ Со ниски квалификации

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица што нема да се вработат, ќе имаат можност за вклучување во други програми и мерки од Оперативниот план.

Работодавач што ќе вработи повеќе од 50% од лицата што биле на обука, за тие лица ќе може да ги користи мерките од Програмата 2 во согласност со утврдените критериуми.

Обврски

За работодавачи:

- ♦ Работодавачот е должен да ја спроведе програмата за обука, во согласност со претходно утврден план за неа;
- ♦ Работодавачот е должен да назначи ментор за лицата на обука;
- ♦ работодавачот има обврска да вработи најмалку 50%¹³ од лицата вклучени во обуката со полно работно време во траење од најмалку 3 месеци. Доколку работодавачот не заснова работен однос со најмалку 50% од вклучените лица кои успешно ја завршиле обуката или доколку на истите по засновање на работниот однос во период од 3 месеци им престане работниот однос, освен во случај на смрт, пензионирање или неспособност за работа, должен е да вработи друго невработено лице од лицата кои успешно ја завршиле обуката или друго евидентирано невработено лице;
- ♦ За време на обуката и периодот за кој работодавачот има обврска да го задржи лицето на работа (6 месеци), работодавачот е должен да не го намали вкупниот број на работници на неопределено време кој го имал на денот на аплицирање. Во спротивно е должен да го врати целиот исплатен износ;
- ♦ Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

За невработени лица:

- ♦ За времетраење на обуката кандидатот е должен: редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи; во случај на спреченост за присуство на работното место - во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсутува и донесе документ за оправдување, во спротивно ќе биде исклучен од обуката; да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали; во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот. Правото на обука на кандидатот престанува: ако кандидатот самоволно ја напушти обуката; ако е исклучен поради неоправдано отсуство од обуката; ако направи штета поради несовесно однесување или крајно невнимание и ако од оправдани причини (болест, вработување, основач или управител на правен субјект, отслужување на воен рок) не присуствувал на најмалку 70% од обуката. Освен во случај ако престанокот на обуката е од оправдани причини, во сите други наведени случаи кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година. На невработените лица кои присуствувале на минимум 70% од предвидените часови за тој месецим се исплаќа 9.000 денари месечно (со вклученданок на личен доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување);

¹³ Доколку работодавачот обучувал едно лице, има обврска да го вработи истото.

- ◆ Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку не заснова работен однос е должен да ги врати средствата, освен во случај на вработување кај друг работодавач;
- ◆ Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

Реализација

- ◆ Јавен повик за работодавачи
- ◆ Пријава за учество во обуката од заинтересирани работодавачи
- ◆ Селекција на работодавачи
- ◆ Селекција на невработени лица
- ◆ Договор со работодавач и со невработено лице
- ◆ Обука на невработени лица
- ◆ Вработување
- ◆ Мониторинг

Наслов на мерката	3.2(а) Обука за стручни квалификации според барање на работодавачите
Цел на мерката	Целта на мерката е да се обезбеди обука за стручни квалификации спроведени од верификувани обучувачи според барањата на работодавачите. Обуката ќе се реализира во тесна соработка со работодавачите и спроведувачите на обуката
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	100 невработени лица евидентирани во АВРСМ
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, УНДП, МОН, ЦОВ, работодавачи, спроведувачи на обука.
Висина на финансиската поддршка	

Лица што ќе посетуваат обука преку мерката ќе добијат месечен надоместок во висина од **9.000 денари**, со вклучено осигурување во случај на несреќа на работно место и данок на личен доход за времетраењето на обуката од **2 до 4 месеци**.

Работодавачот може преку кофинансирање да го зголеми износот од месечниот надоместок за времетраењето на обуката, што соодветно ќе се рефлектира во договорот.

Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина до **30.000 денари** за лице на обука.

Корисници

Невработени лица од евиденција на АВРСМ
Работодавачи

Начин на пријавување

За работодавачи:

Јавен повик/Известување, Пријава за учество во програмата

За невработени лица:

Известување, Пријава и Изјава за согласност, Пребарување од евиденцијата на невработени лица, врз основа на профилирање и ИПВ.

Спроведувачи на обука:

Од регистарот на верификувани спроведувачи на ЦОВ и МОН.

Од евиденцијата на МОН за средни стручни училишта со верификувана програма за обука.

Критериуми

За работодавачи:

- ◆ Обезбедување простории/капацитети, опрема за реализација на обуката

За спроведувачите на обука:

- ◆ Важечка верификација за реализација на обука и/или профил на занимање од потребната струка

За невработени лица:

- ◆ Селекцијата на невработени лица од евиденцијата на АВРСМ ја врши работодавачот

КОМБИНАЦИЈА СО ОСТАНАТИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.

Обврски

За спроведувачите на обука:

- ◆ Приспособува програма за обука во период од 2 до 4 месеци, во согласност со потребите на работодавачите, верификувана од ЦОВ и МОН;
- ◆ На невработените лица кои присуствувале на минимум 70% од предвидените часови за тој месец, им исплаќа 9.000 денари (со вклучен данок на личен доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување) обезбедени преку мерката, а предвидени во договор за учество во мерката;
- ◆ Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките и доказ за исплатени средства на кандидатите;
- ◆ Спроведува проверка на стекнатите знаења пред Комисија и издава соодветен документ пропишан од Министерството за образование и наука (МОН) и/или од Центарот за образование на возрасните (ЦОВ) и
- ◆ По завршување на обуката, доставува до УНДП и АВРСМ збирен извештај и евалуација на реализираната обука.

За невработени лица:

- За времетраење на обуката кандидатот е должен:
 - ◆ Редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи. Во случај на спреченост за присуство на работното место, во рок од 24 часа да го известат работодавачот за причината поради која отсуствува и да донесе документ за оправдување. Во спротивно ќе биде исклучен од обуката;
 - ◆ Да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали. Во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот.
- Правото на обука на кандидатот престанува ако кандидатот:
 - ◆ Не присуствувал на 70% од обуката од оправдани причини (болест, вработување, основач или управител на правен субјект, отслужување на воен рок);
 - ◆ Самоволно ја напушти обуката;
 - ◆ Е исклучен поради неоправдано отсуство од обуката и направи штета поради несовесно однесување или крајно невнимание.
- ◆ Во случај на престанокот на обуката, кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година, освен ако е исклучен од обуката поради оправдани причини;
- ◆ По завршување на обуката, кандидатот полага завршен испит пред Комисија и доколку не се јави/не присуствува на полагањето на завршниот испит, должен е да ги врати дотогаш исплатените средства и се брише од евиденција на невработени лица за период од една година и
- ◆ Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку не заснова работен однос должен е да ги врати средствата, освен во случај на вработување кај друг работодавач.

За работодавачи:

- ◆ Утврдува минимални критериуми за селекција на невработени лица;
- ◆ Активно учествува во реализацијата на обуката;
- ◆ Доколку е воможност го дополнува/ ко-финансира месечниот надоместок на лицата упатени на обука, што соодветно се рефлектира и во договорот;
- ◆ По завршувањето на обуката, в рок од 3 дена работодавачот има обврска да вработи најмалку 50% од лицата вклучени во обуката со полно работно време во траење од најмалку 6 месеци. Доколку работодавачот не заснова работен однос со најмалку 50% од вклучените лица кои успешно ја завршиле обуката, должен е да ги врати средствата во вкупен износ до 30.000 денари по обучено невработено лице за лицата кои не ги вработил, а кои се утврдени со договорот, освен во случај кога некое од обучените невработени лица одбиле вработување и
- ◆ Доколку на работникот му престане работниот однос предистекот на 6 месеци, работодавачот е должен во рок од 30 дена да вработи друго невработено лице од лицата кои успешно ја завршиле обуката или друго евидентирано невработено лице. Во спротивно е должен средствата искористени за обука во износ до 30.000 денари за лице да ги врати во сразмеренизнос.

Реализација

- ◆ Пријава за учество на работодавачи
- ◆ Селекција на работодавачи
- ◆ Селекција на спроведувачи на обука
- ◆ Известување за невработени лица
- ◆ Селекција на невработени лица
- ◆ Обука на невработени лица
- ◆ Вработување
- ◆ Мониторинг

Наслов на мерката	3.2 (б) Стручни обуки според барање на работодавачите
Цел на мерката	Целта на мерката е да се обезбеди обука за стручни квалификации според барањата на работодавачите. Обуката ќе се реализира во тесна соработка со приватниот сектор.
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ ¹⁴
Опфат на мерката	80 невработени лица евидентирани во АВРСМ од ранливите групи
Надлежна институција	УНДП-СДЦ, МТСП, АВРСМ, МОН, ЦОВ, работодавачи и спроведувачи на обука.
Висина на финансиската поддршка	
На лицата што ќе посетуваат обука стручни квалификации , ќе им се биде исплатен месечен надоместок во висина од 9.000 денари од буџетот на мерката со вклучено осигурување во случај на несреќа на работно место иданок на личен доход за времетраењето на обуката од 2 до 4 месеци . Работодавачот може преку кофинансирање да го зголеми износот од месечниот надоместок за времетраењето на обуката, што соодветно ќе се рефлектира во договорот.	

¹⁴ Фокусот на мерката е на следните целни групи: млади лица до 29 години, лица со попреченост, припадници од Ромската заедница и други лица во ризик од социјално исклучување.

Спроведувачите на обука за стручни квалификации , ќе добијат надоместок во висина до 30.000 денари за лице на обука ¹⁵ .
Корисници
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Работодавачи
Начин на пријавување
За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во програмата За невработени лица: Известување, Пријава и Изјава за согласност, Пребарување од евиденцијата на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ. Спроведувачи на обука: Спроведувачи на обука (работодавачи)
Критериуми
За работодавачи: ◆ Обезбедување простории/капацитети, опрема за реализација на обуката за стручни квалификации За спроведувачите на обука за стручни квалификации: ◆ Профил на занимање/ работно искуство од потребната струка За останатите спроведувачи на обука: ◆ План за обука со динамика и распоред на часови и модули
КОМБИНАЦИЈА СО ОСТАНАТИ МЕРКИ
По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.
Обврски
За спроведувачите на обука за стручни квалификации: ◆ Приспособува програма за обука во период од 2 до 4 месеци, во согласност со потребите на работодавачите; ◆ На невработените лица кои присуствувале минимум 70% од предвидените часови за тој месец им исплаќа 9.000 денари (со вклучен данок на личен доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување) обезбедени преку мерката, а предвидени во договор за учество на мерката; ◆ Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките и доказ за исплатени средства на кандидатите; ◆ Спроведува проверка на стекнатите знаења и по завршување на обуката доставува до УНДП и АВРСМ збирен извештај и евалуација на реализираната обука. За невработени лица кои следат обука за стручни квалификации:

¹⁵Износот на обуката која се реализира од страна на самите работодавачи се наведува во Планот за обука, истиот не може да надмине 30.000 денари по лица на обука. Планот за обука и потребните средства за реализација на истата ги одобрува Работното тело задолжено за реализација на мерката.

- За времетраење на обуката кандидатот е должен:
 - ◆ редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи. Во случај на спреченост за присуство на работното место, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсуствува и да донесе документ за оправдување, во спротивно ќе биде исклучен од обуката и
 - ◆ да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали. Во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот.
- Правото на обука на кандидатот престанува ако кандидатот:
 - ◆ не присуствувал на 70% од обуката од оправдани причини (болест, вработување, основач или управител на правен субјект, отслужување на воен рок);
 - ◆ самоволно ја напушти обуката и
 - ◆ е исклучен поради неоправдано отсуство од обуката и направи штета поради несовесно однесување или крајно невнимание.
- Во случај на престанокот на обуката кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година, освен ако е исклучен од обуката поради оправдани причини.
- По завршување на обуката, кандидатот полага завршен испит и доколку не сејави/неприсуствува на полагањето на завршниот испит, должен е да ги врати дотогаш исплатените средства и се брише од евиденција на невработени лица за период од една година.
- Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку не заснова работен однос е должен да ги врати средствата, освен во случај на вработување кај друг работодавач.

За работодавачи кои учествуваат во обуката за стручни квалификации:

- ◆ Утврдува минимални критериуми за селекција на невработени лица;
- ◆ Активно учествува во реализацијата на обуката;
- ◆ Работодавачот кој сам ја реализира обуката назначува ментор за практичниот дел од обуката
- ◆ Доколку е во можност работодавачот го дополнува/ко-финансира месечниот надоместок на лицата упатени на обука, што соодветно се рефлектира и во договорот
- ◆ По завршувањето на обуката, во рок од 3 дена, работодавачот има обврска да вработи најмалку 50% од лицата вклучени во обуката со полно работно време во траење од најмалку 6 месеци. Доколку работодавачот не заснова работен однос со најмалку 50% од вклучените лица кои успешно ја завршиле обуката, должен е да ги врати средствата во вкупен износ до 30.000 денари по обучено невработено лице, освен во случај кога не кое од обучените невработени лица одбиле вработување;
- ◆ Доколку на работникот му престане работниот однос пред истекот на 6 месеци, работодавачот е должен во рок од 30 дена да вработи друго невработено лице од лицата кои успешно ја завршиле обуката или друго евидентирано невработено лице, во спротивно е должен средствата искористени за обука во износ до 30.000 денари за лице да ги врати во сразмерен износ.

Реализација

- ◆ Пријава за учество од страна на работодавач за обука за стручни квалификации;
- ◆ Селекција на невработени лица за учество во обука за стручни квалификации;
- ◆ Селекција на спроведувачи на обука за стручни квалификации;
- ◆ Известување за невработени лица за обука за стручни квалификации;
- ◆ Селекција на невработени лица за обука за стручни квалификации;
- ◆ Обука за невработени лица, и
- ◆ Мониторинг.

Наслов на мерката	3.2(в) On-line обуки за вештини според барање на работодавачите
Цел на мерката	Целта на мерката е да се обезбеди on-line обука за вештини според барањата на работодавачите. Обуката ќе се реализира во тесна соработка со приватниот сектор и спроведувачи на обука.
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	100 невработени лица евидентирани во АВРСМ од ранливите групи ¹⁶
Надлежна институција	УНДП-СДЦ, МТСП, АВРСМ, МОН, ЦОВ, работодавачи и спроведувачи на обука.
Висина на финансиската поддршка	
Лица што ќе посетуваат on-line обука за вештини, ќе добијат пристап до on-line обуки, согласно трендовите и побарувањата на пазарот на труд. Висината на надоместокот за Спроведувачите на обука за on-line вештини ќе зависи од спецификите на обуката т.е. од времетраењето, предвидениот број на часови и модули за обука. Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина до 70% од проценетата пазарна цена но не повеќе од 30.000 денари за лице на обуките побарувани од страна на работодавачите и пазарот на труд, додека кофинансирањето на средствата ќе биде обезбеден од работодавачот.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Работодавачи	
Начин на пријавување	
За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во програмата За невработени лица: Известување, Пријава и Изјава за согласност, Пребарување од евиденцијата на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ. Спроведувачи на обука: ◆ Останати спроведувачи на обука (работодавачи, on-line портали итн.).	

Фокусот на мерката е на следните целни групи: млади лица до 29 години, лица со попреченост, припадници од Ромската заедница и други лица во ризик од социјално исклучување.

Критериуми
За останатите спроведувачи на обука: ♦ План за обука со динамика и распоред на часови и модули.
КОМБИНАЦИЈА СО ОСТАНАТИ МЕРКИ По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.
Обврски
За спроведувачите на on-line обука за вештини: ♦ Доставува извештај за текот на обуката, извештај за резултатите од реализација на обуките; ♦ Спроведува проверка на стекнатите знаења и ♦ По завршување на обуката доставува до УНДП и АВРСМ збилен извештај и евалуација на реализираната обука. За невработени лица кои следат on-line обука за вештини: ♦ За времетраење на обуката кандидатот е должен редовно да ја посетува обуката. Во случај на престанокот на обуката кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година, освен ако е исклучен од обуката поради оправдани причини.
Реализација
♦ Пријава за учество од страна на работодавачи за on-line обуки за вештини ♦ Пријавување на заинтересирани невработени лица за обука за стручни вештини; ♦ Избор на спроведувачи на on-line обука; ♦ Обука на невработени лица и ♦ Мониторинг.

Наслов на мерката	3.3 Обуки за побарувани занимања
Цел на мерката	Целта на мерката е преку обука да се задоволат потребите од побарувани занимања, социјални услуги ¹⁷ и квалификации што водат до „зелени работни места“, е-трговија.
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	400¹⁸ вкупно невработени лица евидентирани во АВРСМ од кои 200 невработени лица - корисници на ГМП, ИПА II –четврти директен грант
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МОН, ЦОВ, и верификувани спроведувачи на обуки
Висина на финансиската поддршка	
Лицата што ќе посетуваат обука ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари со вклучено осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест и данок на личен доход за времетраењето на обуката. Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок од 24.000 денари по обучено лице.Обуката ќе се реализира во времетраење од 3 месеци. Предност за вклучување во обуките ќе имаат корисниците на гарантирана минимална помош.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	
Начин на пријавување	
За спроведувачи на обука: Јавен повик, Пријава за учество во обуките од страна на верификувани спроведувачи преку јавен повик објавен од ЦОВ и/или од регистарот на верификувани спроведувачи на ЦОВ и МОН. За невработени лица: Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање, ИПВ и индивидуален план за активација, Пријава и Изјава за согласност.	
Критериуми	
За спроведувачите на обука: ♦ Спроведувачот на обука за побарувани занимања треба да има важечка верификација за реализација на обука За невработени лица: ♦ Исполнети минимални квалификации за следење на обуката.	

¹⁷ Согласно новиот Закон за социјална заштита - се лични асистенти за лица со попреченост и даватели на услуга :помош и нега во домот-негователи

¹⁸ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 40 Роми

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.

Обврски

За спроведувачи на обука

- ◆ Спроведува обука верификувана од ЦОВ и МОН;
- ◆ Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките;
- ◆ Спроведува проверка на стекнатите знаења на кандидатите пред Комисија и издава соодветен документ пропишан од Министерството за образование и наука (МОН) и/или од Центарот за образование на возрасните (ЦОВ) ;
- ◆ На лицата кои успешно ќе го положат испитот им издава сертификат пропишан од МОН.
- ◆ Спроведувачот на обука доставува завршен извештај и евалуација за реализираната обука.
- ◆ Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

За невработени лица:

- ◆ За времетраење на обуката кандидатот е должен: редовно да ја посетува обуката, во случај на спреченост за присуство, во рок од 24 часа да го извести спроведувачот на обуката за причината поради која отсутува и да донесе документ за оправдување, во спротивно ќе биде исклучен од обуката; да биде дисциплиниран, да го почитува пропишаниот ред и да го чува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали; во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести. Кандидатот кој ќе престане да ја посетува обуката односно практичната работа од неоправдани причини се брише од евиденција на невработени во рок од една година и
- ◆ Правата и обврските се опишани и регулирани во ОУ и договорот.

Реализација

- ◆ Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ;
- ◆ Јавен повик за спроведувачи на обуки;
- ◆ Пријава за учество на спроведувачи на обука;
- ◆ Селекција на спроведувачи на обука;
- ◆ Селекцијананевработенилица;
- ◆ Обукананевработенилица и;
- ◆ Мониторинг.

Наслов на мерката	3.4 Обукизавозачи за Ц и Д - категорија
Цел на мерката	Зголемување на вработливоста на евидентираниите невработените лица преку стекнување на вештини, согласно побарувањата во сообраќајната струка и искажаните потреби за работна сила во оваа стопанска гранка и нивно вработување.
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	50 невработени лица евидентирани во АВРСМ
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, Авто школи
Висина на финансиската поддршка	
Обуките и полагањата ќе се реализираат во лиценцирани автошколи. Обуките ќе бидат насочени кон занимања кои се побарувани на пазарот на трудот во сообраќајната струка т.е. ќе бидат насочени кон задоволување на потребите од возачи со положен возачки испит за категорија „Ц“ и „Д“ кај спроведувачи на обуки пријавени на јавен оглас. Лицата кои успешно ќе ја завршат обуката, ќе имаат право да полагаат за возачки испит во лиценцирани испитни центри. Обуката ќе трае еден месец.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	
Начин на пријавување	
За спроведувачи на обука: Постапка за доделување на договор за јавна набавка За невработени лица: Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност.	
Критериуми	
За спроведувачите на обука: - Обуките ќе се спроведуваат од страна на селектирани лиценцирани автошколи, а по завршувањето на обуката (теоретски и практичен дел), успешните кандидати ќе полагаат за возачки испит за категорија „Ц“ или „Д“ во испитни центри лиценцирани за организирање и спроведување на возачки испит за оваа категорија. За невработени лица: - Исполнети минимални квалификации за следење на обуката.	
КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.	

Обврски

За спроведувачи на обука

- ◆ Спроведува обука.
- ◆ Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките;
- ◆ Спроведува проверка на стекнатите знаења на кандидатите пред Комисија и издава соодветен документ;
- ◆ За бројот на лицата кои успешно ќе го положат испитот им издава сертификат;
- ◆ Лиценцираната авто школа доставува завршен извештај до АВРСМ.

За невработени лица:

- ◆ лицата заинтересирани за учество во обуката да се од евиденцијата на активни баратели на работа во АВРСМ;
- ◆ лицата кои ќе се вклучат во обуката за „Ц“ категорија да имаат претходно добиена (минимум 1 година), полни 21 година и важечка возачка дозвола за категорија „Б“;
- ◆ лицата кои ќе се вклучат во обуката за „Д“ категорија да имаат претходно добиена (минимум 2 години), полни 24 години и важечка дозвола за категорија „Ц“;
- ◆ По завршената обука и положен испит, невработеното лице ќе се стекне со потврда за издавање на возачка дозвола за категорија „Ц“ или „Д“, податок што ќе биде внесен во индивидуалното досие на евидентираното невработено лице.
- ◆ Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

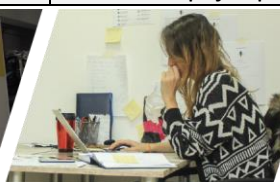
Реализација

- ◆ Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ;
- ◆ Јавен повик за спроведувачи на обуки;
- ◆ Пријава за учество на спроведувачи на обука;
- ◆ Селекција на спроведувачи на обука;
- ◆ Селекција на невработени лица;
- ◆ Обука на невработени лица;
- ◆ Мониторинг.

4. ОБУКИ ЗА РАЗВОЈ НА ДИГИТАЛНИ ВЕШТИНИ

Наслов на мерката	4.1 Обуки за напредни ИТ вештини
Цел на мерката	Мерката има за цел да се надградат вештините на невработените млади лица на возраст до 34 години во областа на информациските технологии заради зголемување на нивната конкурентност и побрза интеграција на пазарот на трудот.
Целна група	Невработени млади лица до 34 години, евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	300 невработени лица евидентирани во АВРСМ
Опис на мерката	Обуките за напредни вештини од областа на информациските технологии ќе се спроведуваат за следниве модулари програмски пакети: 1. FullStackJavadevelopment (60 лица) Теоретскиот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да се запознаат со објектно-ориентираното програмирање и да стекнат знаење како да развиваат конзолски и веб-апликации. Низ практични вежби слушателите треба да ги изучат главните функционалности и можности на програмскиот јазик JAVA и да се квалификуваат како FullStackJava програмери (девелопери). Програмскиот пакет FullStackJavadevelopment предвидува 3 модули за обука [JavaFundamentals SE8 (40 часа); JavaProgramming SE8 (40 часа), MySQLforDevelopers(32 часа)] и полагање на 1 испит (120-808) за стекнување на титула OCA, Java SE8 Programmer. 2. Front-end MERN StackDevelopment (60 лица) Програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да научат да изработуваат веб апликации и сервиси. Акцентот треба да биде ставен на програмирање на клиентска страна со користење на најновите стандарди за приказ и организирање на информации преку HTML5 и CSS3 и користење на функционалностите на прелистувачите преку JavaScript. Со програмскиот пакет треба да биде покриена една од најкористените платформи Node.js базирана на V8 JavaScript механизмот и MongoDB база на податоци. Слушателите ќе можат да изградат најмодерни кориснички интерфејси со примена на React - JavaScript библиотеката. Програмскиот пакет Front-end MERN StackDevelopment предвидува 3 модули за обука [20480C: Programming in HTML5 with JavaScript and CSS3 (40 часа); Node.js & MongoDB (30 часа) и React.js (30 часа)] и 1 испит (70-480) за стекнување на титулата Programming in HTML5 with JavaScript and CSS3. 3. Dataanalyst (60 лица) Програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите запознавање со: ◆ техники за пишување на основен “SELECT statement” за извлекување на податоци од “SQL server” ◆ техники за подредување и групирање на податоците ◆ примената на агрегатни функции и ◆ начин на презентација на податоците. Дополнително слушателите треба да се стекнат со BI вештини за анализа на податоци во Excel, да креираат графикони, да користат PivotCharts и да креираат Data model во Excel. Покрај горенаведените вештини, слушателите ќе имаат можност да се запознаат

со најбараната алатка за анализа на податоци - Power BI и да научат да го применуваат целиот lifecycle за анализа, почнувајќи од подготовка на податоците, креирање на DataModelot, визуализација и донесување на заклучоци.

Во процесот на учење слушателите треба да се запознаат и со начинот на агилно работење во тимови.

Програмскиот пакет Dataanalyst предвидува 4 модули за обука: [(5532:Writing AnalyticalQueriesforbusinessintelegence (24 часа); 20779:Analyzing Datawith Excel (24 часа); 20778:Analyzing DatawithPower BI (24 часа) иScrummasterCertified (20 часа)] и 2 испити (70-779, 70-778) за стекнување на титулата MCSA: BI Reporting.

4.Automation tester (24 лица)

Теоретскиот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите:

- ♦ да ги научат практиките на објектно-ориентираното програмирање кое подоцна ќе биде основа за пишување на скриптите во процесот на автоматско тестирање и
- ♦ да ги обезбедат потребните знаења за професијата софтвер тестер, односно да се запознаат со принципите, фазите, нивоата и типовите на тестирање, функционално и нефункционално тестирање, статично и динамично тестирање, blackbox и whitebox тестирање, дизајнирање на ефикасни тест случаи, извршување на истите, пишување детални извештаи за дефекти и exploratory тестирање.

Со примена на практичниот дел за автоматско тестирање на веб апликации, слушателите треба да стекнат самостојност во креирање на автоматски тестови со SeleniumWebDriver без надзор.

Програмскиот пакет за Automationtester предвидува 3 модули за обука [JavaFundamentals (40 часа); ISTQB Foundation (24 часа) и A4Q SeleniumTesterFoundation (24 часа)] и 1 испит (CTFL-001) за стекнување на титулата ISTQB FoundationTester.

5.UX designspecialist (24 лица)

Програмскиот пакет за UX DesignSpecialist треба да ги опфати новите технологии за дизајнирање на целосно прилагодлива web страна и апликација. Слушателите треба да научат како да креираат стратегија на производ базирана на корисничко искуство, да дефинираат функционалности и интеракција во кориснички интерфејс, да изработат прототип на web-проект и да ја тестираат идејата.

Програмскиот пакет за UX designspecialist предвидува 6 модули за обука [Webdesignprocess - вклучено CreativeThinking (24 часа); Кориснички UX/UI принципи - вклучено Adobe XD (30 часа); AdobeAnimate+ACAExam (30 часа); Webоптимизација и аналитика (30 часа); SCRUM MasterCertified (20 часа) и Дизајн на webстрана - практичен предмет (24 часа)] и 1 испит (ACA_701) за стекнување на титулата AdobeCertifiedAssociateinMultiplatformAnimationusingAdobeAnimate CC 2018.

6. ISTQB softwaretester (24 лица)

Овој програмски пакет е наменет за оние кои сакаат да навлезат во принципите на тестирањето како поддршка на процесот на развој на апликации во агилни проекти.

Теоретскиот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да се запознаат со основите на динамичките и статичките техники за тестирање на софтверските решенија, како и со процесот на планирање на тестирањето и алатките

	кои се користат за таа намена. Мануелното тестирање најдобро одговара на сценаријата за exploratory тестирање и errorguessing. Практичниот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да се стекнат со знаења за концептот на тестирање на софтверски решенија во агилна околина, работење во агилен тим, со посебен акцент на важноста на тестерот и соработката со останатите членови од агилниот тим, за успешно завршување на еден проект. Програмскиот пакет за ISTQB softwaretester предвидува 3 модули за обука [ISTQB SoftwareTestingFoundation (24 часа); ISTQB FoundationExtensionAgileTester (16 часа) и ScrumMasterCertified (20 часа)] и 2 испити: CTFL-001 за стекнување на титулата ISTQB FoundationTester и CTFL-AT за стекнување на титулата ISTQB AgileTester. 7. CloudAdministrator (24 лица) Целта на програмскиот пакет е да се научат основите за дизајнирање и имплементација на ИТ инфраструктура на најкористената AWS Cloud платформа. Со цел вклопување на AWS сервисите во Cloud базирани решенија, слушателите треба да имаат познавање и од областа на администрација на компјутерски системи, дизајн, имплементација и одржување на компјутерски мрежи. Дополнително на тоа слушателите треба практично да ги оптимизираат AWS Cloud моделите за оптимални ИТ решенија во една компанија. Програмскиот пакет за ISTQB softwaretester предвидува 3 модули за обука [CCNA – ImplementingandAdministeringCiscoSolutions (40 часа); ISTQB FoundationExtensionAgileTester (16 часа); ScrumMasterCertified (20 часа)и Работа на реален проект под менторство (30 часа)] и 2 испити: CTFL-001 за стекнување на титулата ISTQB FoundationTester и CTFL-AT за стекнување на титулата ISTQB AgileTester. 8. PythonDeveloper (24 лица) Целта на програмскиот пакет е самостојно поставување наPython работната околина и извршување на операции со различни типови на податоци и структури. Дополнително, слушателите ќе се запознаат со работа и употреба на бази на податоци, пронаоѓање и справување со грешки, читање и пишување на код. Понатаму следи имплементирање на претходно стекнатите знаења во поголеми програми, испишување на класни методи и креирање на тестови во Python. Слушателите ќе се запознаат со платформата Django и основи на webdevelopment во истата со креирање на прва веб апликација.
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МИОА и лиценцирани спроведувачи на обуки
Висина на финансиската поддршка	
Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина на цената искажана во понудата на најповолниот понудувач, за горенаведените видови на обуки.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	
Начин на пријавување	
За спроведувачи на обука: Постапка за доделување на договор за јавна набавка	

За невработени лица:

Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност

Критериуми**За спроведувачите на обука:**

- ♦ Да ги исполнуваат критериумите дефинирани во тендерската документација

За невработени лица:

- ♦ Исполнети квалификации за следење на обуката

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица кои нема да се вработат ќе имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.

Обврски**За невработени лица:**

- ♦ Редовна посетана обуката;
- ♦ Лицето кое ќе престане да ја посетува обуката од неоправдан причини се брише од евиденција на невработени во рок од една година;
- ♦ Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот;
- ♦ Полагање на испит за акредитиран сертификат. Во случај лицето да не го положи испитот има право повторно да го полага на сопствен трошок.

За спроведувачите на обука:

- ♦ Да направи претходна проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
- ♦ Да направи селекција на кандидатите пред започнување на обуката врз основа на критериуми утврдени во оперативните упатства и јавниот повик;
- ♦ Да ја спроведе обуката;
- ♦ Да издаде уверение за редовно посетувана обука и акредитиран сертификат за успешно положен испит.

Реализација

- ♦ Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица - врз основа на профилирање и ИПВ;
- ♦ Постапка за доделување на договор за јавна набавка;
- ♦ Селекција на спроведувачи на обука;
- ♦ Проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
- ♦ Обука на невработени лица во Скопскиот и во другите плански региони на Република Северна Македонија, во период од максимум 4 (четири) месеци од денот на формирање на конечните ранг листи, во групи од минимум 10 (десет) слушатели по програмски пакет, а во зависност од пројавениот интерес на таргетираната категорија на евидентирани невработени лица за учество во мерката;
- ♦ Издавање на уверение за редовно посетувана обука (70% од часовите);
- ♦ Полагање испит(и) за официјална акредитирана сертификација во соодветната област;
- ♦ Издавање на сертификат за успешно положен испит(и);
- ♦ Мониторинг.

Наслов на мерката	4.2 Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање) за нелиценцирани спроведувачи на обуки
Цел на мерката	Мерката има за цел да се надградат вештините на невработените лица со минимум средно образованиево областа на информациските технологии заради зголемување на нивната конкурентност и побрза интеграција на пазарот на трудот.
Целна група	Невработени лица со минимум завршено средно образование, евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	100 невработени лица евидентирани во АВРСМ
Опис на мерката	Обуките за напредни вештини од областа на информациските технологии, со кофинансирање, ќе се спроведуваат за следниве модуларни програмски пакети: 1. ДИГИТАЛЕН МАРКЕТИНГ (40лица) Програмата ќе ги опфаќа следните вештини и модули: ●IntroductiontoDigitalMarketing ●IntegratedMarketingCommunications ●DigitalMarketingStrategy ●SocialMediaManagement (Facebook, Instagram, Twitter) ●SocialMediaAdvertising (Facebook&InstagramAds) ●GoogleAd ●MarketingAnalytics (GoogleAnalytics) ●SearchEngineOptimization ●LeadGeneration ●E-mailmarketing ●Contentmarketing На сите модули е предвидена практична работа со цел поефикасно совладување навештините. Обуката предвидува и креирање завршен проект - комплетна маркетинг стратегија. Потребниот број на часови за реализација на обуката изнесува 150 часа. 2.ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН (30 лица) По завршувањето на оваа обука, учесниците ќе се стекнат со познавања да започнаткариера како графички дизајнери.. Програмата ќе ги опфаќа следните вештини и модули: ● Вовед во графички дизајн ●AdobeIllustrator ●AdobePhotoshop ●AdobeInDesign ● Типографија ● Лого дизајн ●LayoutDesign (дизајн на книга, публикација, списание, корица, флаер / брошура) ● Постер дизајн ● Дизајн на пакување (штанца, офсет, клише, ресурси) ●CreativeThinking ● UX/UI Design На сите модули е предвидена практична работа со цел поефикасно совладување на вештините. Обуката предвидува и креирање завршен проект - комплетно креирање на брендинг. Потребниот број на часови за реализација на обуката изнесува 190 часа.

	3. WORDPRESS DEVELOPMENT (30 лица) По завршувањето на оваа обука, учесниците ќе се стекнат со вештини неопходни да започнат кариера како WordPress девелопери. Програмата ќе ги опфаќа следните вештини и модули: ● WordPress Admin ● HTML/CSS ● JavaScript/jQuery/AJAX ● PHP ● Дatabази (MySQL) ● GIT ● Custom WordPress Themes ● Custom WordPress Plugin ● Advanced WordPress Admin На сите модули е предвидена практична работа со цел поефикасно совладување на вештините. Потребниот број на часови за реализација на обуката изнесува 226 часа.
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МИОА и нелиценцирани спроведувачи на обуки
Висина на финансиската поддршка	
Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина до 49% од проценетата пазарна цена за горенаведените видови на обуки, а 51% од средствата ќе бидат покриени од самиот спроведувач на обуката	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	
Начин на пријавување	
За спроведувачи на обука: ♦ Јавен повик За невработени лица: Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност	
Критериуми	
За спроведувачите на обука: ♦ Да ги исполнуваат критериумите дефинирани во јавниот повик За невработени лица: ♦ Исполнети квалификации за следење на обуката	

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица кои нема да се вработат ќе имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.

Обврски

За невработени лица:

- ◆ Редовна посета на обука;
- ◆ Да потпише договор со спроведувачот на обука дека по завршување на обуката ќе го прифати понуденото вработување кај други работодавачи;
- ◆ Лицето кое ќе престане да ја посетува обуката од неоправдани причини се брише од евиденција на невработени во рок од една година;
- ◆ Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот;
- ◆ Полагање на испит. Во случај лицето да не положи испитот има право повторно да го полага на сопствен трошок.

За спроведувачите на обука:

- ◆ Да направи претходна проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
- ◆ Да направи селекција на кандидатите пред започнување на обуката;
- ◆ Да ја спроведе обуката;
- ◆ Да издаде уверение за редовно посетувана обука и диплома за успешно положен испит;
- ◆ За минимум 50% од слушателите кои успешно ќе ја завршат обуката, спроведувачот на обука ќе има обврска да обезбеди вработување кај други работодавачи најдоцна 12 месеци по завршувањето на обуката
- Доколку од задолжителните 50 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука вработи од 1 до 30 лица, истиот ќе има обврска да врати 40% од средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за останатите лица за кои било потребно да се обезбеди вработување.
- Доколку од задолжителните 50 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука вработи од 31 до 40 лица, истиот ќе има обврска да врати 30% од средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за останатите лица за кои било потребно да се обезбеди вработување.
- Доколку од задолжителните 50 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука вработи од 41 до 49 лица, истиот ќе има обврска да врати 20% од средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за останатите лица за кои било потребно да се обезбеди вработување.
- ◆ Доколку од задолжителните 50 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука не вработи ниту едно лице, истиот ќе има обврска да ги врати средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за лицата за кои било потребно да се обезбеди вработување.

- ◆ Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ;
- ◆ Јавен повик за спроведувачи на обука;

- ◆ Пријава за учество на спроведувачи на обука;
- ◆ Селекција на спроведувачи на обука спроведена од комисија за селекција;
- ◆ Проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
- ◆ Обука на невработени лица во Скопскиот и во другите плански региони на Република Северна Македонија, во период од максимум 4(четири) месеци од денот на формирање на конечните ранг листи, во групи од минимум 10 (десет) слушатели по програмски пакет а во зависност од пројавениот интерес на таргетираната категорија на евидентирани невработени лица за учество во мерката;
- ◆ Издавање на уверение за редовно посетувана обука (70% од часовите);
- ◆ Полагање испит(и) Издавање на диплома за успешно положен испит(и);
- ◆ Мониторинг;
- ◆ Вработување.

5. ПРАКТИКАНТСТВО

Наслов на мерката	5. Практикантство
Цел на мерката	Стекнување практични работни знаења и вештини потребни за извршување работни задачи на одредени работни места
Целна група	Невработени лица до 34 години со минимум завршено среднообразование
Опфат на мерката	1413 ¹⁹ невработени лица евидентирани во АВРСМ, од кои 75 ²⁰ лица ќе бидат со поддршка од УНДП- СДЦ и 40 лица ќе бидат со поддршка од ИПА- IV директен грант
Надлежна институција	АВРСМ, МТСП, УНДП-СДЦ
Висина на финансиската поддршка	
Лицата што ќе се вклучат во практикантство ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари месечно (со вклучено осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест и данок на личен доход) за период до 3 месеци	
Корисници	
Невработени лица до 34 години со минимум завршено среднообразование Работодавачи од приватен и од граѓански сектор	
Начин на пријавување	
За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во мерката За невработени лица: Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ и изработен план за активација, Пријава и Изјава за согласност.	
Критериуми	
За работодавачи: ◆ Да подготви план за оспособување на практикантот, со наведени работни задачи и активности; ◆ Работодавачот да има најмалку едно вработено лице на неопределено време, најмалку 6 месеци пред аплицирањето, со исклучок на граѓанските организации и ангажирање на жени-ромки како практикант; ◆ Работодавачот треба да назначи ментор за практикантот што ќе го води и ќе го надгледува при извршувањето на предвидените задачи и работни активности, и ◆ Да ги имаат подмирено сите обврски врз основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување.	

¹⁹ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 100 Роми

²⁰ 75 практиканти ќе бидат поддржани преку проектот „Креирање можности за работа за сите, Имплементиран преку УНДП поддржан од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ) во соработка со Младински ресурсен центар – “I can” Гостивар.

За невработени лица:

- ♦ Млади до 34 години со минимум завршено средно образование кои немаат работно искуство согласно образованието,

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување други програми и мерки од Оперативниот план

Обврски**За невработени лица:**

- ♦ Редовно да се јавуваат на работното место;
- ♦ Да ги чува доверливите податоци, односно класифицираните информации на работодавачот за кои е запознаен во текот на практикантската работа;
- ♦ Во случај на спреченост, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсутствува и по доаѓањето да донесе документ за оправдување;
- ♦ Во случај да предизвика штета кај работодавачот за време на практичната работа, намерно или од тешка небрежност, должен е штетата да му ја надомести на работодавачот согласно одредбите од Законот за облигациони односи;
- ♦ Да го извести работодавачот за штетни последици за кои е запознаен дека може да настанат за него, за трети лица или за работодавачот;
- ♦ Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

За работодавачи:

- ♦ Да подготви план и програма за оспособување на практикантот, со наведени работни задачи и активности;
- ♦ Работодавачот треба да назначи ментор за практикантот, што ќе го води и надгледува при извршувањето на предвидените задачи и работни активности;
- ♦ Да доставува месечен извештај за редовност на практикантот до ЦВ;
- ♦ Да издаде потврда за завршена практикантска работа;
- ♦ Да обезбеди средства за заштита при работа, доколку за работното место на кое се врши практикантската работа е пропишано да се користат;
- ♦ Да обезбеди тајност на личните податоци и заштита на приватноста на практикантот;

Реализација

- ♦ Пријава за учество на работодавачи;
- ♦ Селекцијана работодавачи;
- ♦ Објавување јавен повик/известување з невработени лица;
- ♦ Селекција на невработени лица;
- ♦ Реализација н практикантската работа во времетраење до 3 месеци и
- ♦ Мониторинг.

6. ПРОГРАМА ЗА РАБОТНО АНГАЖИРАЊЕ

Програмата обезбедува социјална вклученост на потешко вработливи лица заради стекнување на одредени вештини и нивно постепено вклучување на пазар на труд, прекуимплементација на општински проекти од инфраструктура и заштита на животната средина на локално ниво.

Наслов на мерката	6. Јавни работи
Цел на мерката	Вклучување на невработени лица со ниски квалификации во проекти од инфраструктура и заштита на животната средина на локално ниво
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	1050 ²¹ невработени лица евидентирани во АВРСМ од кои 50 лица ќе се финансираат од УНДП-СДЦ
Надлежна институција	АВРСМ, МТСП, единици на локална самоуправа и Град Скопје
Висина на финансиската поддршка	
400 денари по работно ангажирано лице - дневно со вклученданок на личен доход и осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест. Работното ангажирање може да биде реализирано во еден циклус годишно, во времетраење од 22 работни дена. ²²	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ со ниски квалификации, со приоритет на лица на кои што ќе им се реши статусот со лична документација Единици на локалната самоуправа и Град Скопје	
Начин на пријавување	
За општините: Јавен повик, Пријава и Апликација во која е образложена програмата за изведување јавни работи	
За невработени лица: Известување и пребарување од евиденција на невработени лица на АВРСМ, Изјава за согласност	
Критериуми	
Селектирана програма за извршување јавни работи од инфраструктурен карактер и заштита на животната средина на локално ниво.	
КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ	

²¹ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 200 Роми

²² На корисниците на паричен надоместок и на корисници на право на Гарантирана минимална помош, за времетраење на работно ангажирање ќе им биде активно претходно остварено право.

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување други мерки и програми од Оперативниот план.

Обврски

За општината:

- ◆ Список за редовност на ангажираните лица;
- ◆ Исплата на месечен надоместок на ангажираните лица;
- ◆ Доказ за извршена исплата на надоместок на ангажираните лица;
- ◆ Кофинансирање на општините во износ од најмалку 20% од дневниот надоместок.

За невработени лица:

- ◆ За времетраење на јавните работи кандидатот е должен: да биде редовен и да ги извршува доделените работни задачи; во случај на спреченост за присуство на работното место, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсутува и да донесе документ за оправдување; да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и го чува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали; во случај да направи штета кај изведувачот на работите за време на изведувачето на јавните работи, а поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести.
- ◆ Редовно да се јавуваат на работното место и Центарот за вработување.

Реализација

- ◆ Апликација од општината и/или Град Скопје
- ◆ Селекција на доставните предлог-програми
- ◆ Селекција на невработени лица
- ◆ Работно ангажирање на невработените лица
- ◆ Доставување извештај/извештаи за редовност на ангажираните лица
- ◆ Исплата на надоместок
- ◆ Мониторинг

7. ЕКОНОМИЈА НА ГРИЖА

Програмата обезбедува вклучување на невработени лица заради стекнување на знаења, вештини и компетенции за обезбедување на услуги на грижа во заедницата и можност за работно ангажирање и вработување како формални даватели на услугова областа на економијата за грижа, согласно потребите на граѓаните на локално ниво. Со оваа програма, ќе се поддржи отворање на нови работни места преку основање на нови деловни субјекти (даватели на услуги) или поддршка на веќе постојни претпријатија и невладини организации.

Наслов на мерката	7.1 Општинско-корисна работа
Цел на мерката	Зголемување на вработливоста преку работно ангажирање на невработени лица, насочени кон обезбедување на социјални и здравствени услуги на локално ниво
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	750 невработени лица евидентирани во АВРСМ, од кои - 50 лица ќе се финансираат 100% од буџетот на УНДП-СДЦ - 200 лица ќе се финансираат 100% од буџетите на општините и Град Скопје
Надлежна институција	АВРСМ, МТСП, МОН, УНДП-СДЦ, општините и Град Скопје
Висина на финансиската поддршка	
9.000 денари по работно ангажирано лице месечно (со вклучени данок на личен доход и осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест) во период од 6 до 9 месеци, за ангажман од 20 работни часа неделно. 9.000 денари по вклучено невработено лице во обука во времетраење од 3 месеци. Невработените лица кои не поседуваат соодветен признат сертификат/уверение за стекнати вештини/компетенции како давател на потребната услуга од социјалната сфера, задолжително ќе бидат вклучени на обука спроведена од страна на верификуван спроведувач на обука. Вкупниот период на вклученост на невработените лица преку програмата изнесува 9 месеци во кој влегува обуката и работниот ангажман.²³ За 500 невработени лица финансирани преку буџетот на АВРСМ, единиците на локална самоуправа обезбедуваат кофинансирање од најмалку 20% од месечниот надоместок за време на обуката и работниот ангажман. За останатиот број на невработени лица, месечниот надоместок за време на обуката и работниот ангажман ќе биде целосно (100%) покриен од буџетите на општините и Град Скопје (до 200 лица) и УНДП-СДЦ (до 50 лица). Максимален број на ангажирани лица по општина финансирана од буџетот на АВРСМ е 20²⁴.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Крајни корисници на услуги од социјалната и здравствената сфера Општини и Град Скопје	

²³ На корисниците на паричен надоместок и на корисници на право на Гарантирана минимална помош, за времетраење на работно ангажирање ќе им биде активно претходно остварено право.

²⁴ Може да се зголеми опфатот на невработени лица по единица на локална самоуправа (над 20 лица), доколку за дополнително ангажираните лица во одредена општина и Град Скопје, финансиите се целосно обезбедени од буџетот на општината односно Град Скопје.

Начин на пријавување
За општините: Јавен повик, Апликација поткрепена со меморандум(и) за соработка со НВО(и), со локални институции и други релевантни партнери За невработени лица: Јавен повик на локално ниво/Известување, Пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност За крајните корисници: Јавен повик, Пријава и Изјава за согласност
Критериуми
Апликација од општината со наведени: а) социјални услуги во согласност потребите на локално ниво, б) здравствени услуги во согласност со потребите на локално ниво в) приоритетни целни групи на невработени лица од ранливите категории и г) приоритетните целни групи на крајни корисници.
КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ
По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.
Обврски
За општината: ♦ Месечни извештаи за напредокот на активностите на локално ниво ♦ Исплата на месечен надоместок на ангажираните лица ♦ Кофинансирање од општините и Град Скопје во износ од најмалку 20% од месечниот надоместок²⁵. За невработени лица: ♦ Редовно да се јавуваат на работното место за кое се работно ангажирани и ♦ Редовно да се пријавуваат во Центарот за вработување каде што се евидентирани како невработени лица.
Реализација
♦ Јавен повик до општините ♦ Апликација од општината ♦ Селекција на доставените предлог-програми ♦ Објавување јавен повик на локално ниво за невработени лица и крајни корисници ♦ Селекција на невработени лица и крајни корисници согласно претходно доставени и одобрени критериуми заселекција на невработените лица ♦ Обука и работно ангажирање на невработените лица ♦ Испорачување на услуги до крајните корисници ♦ Доставување извештаи за напредокот на активностите

²⁵ Во рамките на предвидениот опфат на лица од целната група-корисници на Гарантирана минимална помош други ранливи групи во ризик од социјално исклучување кои ќе се финансираат со средства од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП), нема да важи условот за кофинансирање од општините и Град Скопје во износ од најмалку 20% од месечниот надоместок.

- ◆ Исплата на месечен надоместок
- ◆ Мониторинг

Наслов на мерката	7.2 Обука и вработување на лица за обезбедување услуги на грижа во заедницата
Цел на мерката	Поддршка на невработени лица за стекнување стручни квалификации и вештини за обезбедување на услуги на грижа во заедницата и поддршка за нивно вработување во областа на економијата за грижа.
Целна група	Невработени лица евидентирани во АВРСМ: ♦ невработени лица ♦ невработени млади лица до 29 години ♦ други невработени лица (родител/старател) неформални негователи на лица со попреченост, долгорочно болни лица и стари лица²⁶ ♦ невработени лица со признат сертификат/уверение за стекнати вештини/компетенции за занимања од социјалната сфера
Опфат на мерката	150 невработени лица евидентирани во АВРСМ, од кои ♦ 60 лица за услугата на одмена на грижа²⁷ ♦ 90 лица за социјално-здравствени услуги со кои се обезбедува долготрајна грижа за болни лица²⁸
Надлежна институција	АВРСМ, МТСП и УНДП
Висина на финансиската поддршка	
Спроведувачите на обука за стручни вештини и квалификации, ќе добијат надоместок во висина до 30.000 денари за лице на обука. На работодавачот ќе се исплати плата во износ од 30.780 денари месечно (брuto износ) како субвенција на плата за лицата вработени кај работодавачот По завршување на обуката по вработено лице во период од 10 месеци колку што трае испораката на услугата кон крајните корисници. Работодавачот може да му исплати на работникот и повисока плата. Еднократен износ до 3.500 денари по краен корисник за работодавачот (давателот на услуга) за покривање на оперативните трошоци и трошоци за управување 309²⁹ денари по час по краен корисник за повремено ангажирање на стручни лица (социјален и медицински работник) за испорака на услугите за долготрајна грижа за болни лица, при што бројот на часови не може да надмине 20% од вкупното време на услугата.	

²⁶ Невработеното лице родител или старател кое е неформален неговател, може да се јави како испорачател на услуга само на лице од друго семејство.

²⁷ Услугите за **одмена на семејна грижа** обезбедуваат краткотрајно згрижување на зависни членови од семејството заради одмена, одмор и задоволување на лични и професионални потреби на членови на семејството кои се грижат за нив.

²⁸ Социјално-здравствени услуги за **долготрајна грижа за болни лица** претставуваат разни здравствени, здравствено поврзани и социјални услуги со коишто им се помага на лицата со функционални ограничувања поради физички, когнитивни или ментални состојби или попречености. Овие услуги опфаќаат помош при активности на секојдневно живеење (како што се јадење, капење и облекување) и инструментални активности на секојдневно живеење (како готвење, плаќање сметки) во подолг временски период, услуга на медицинска нега - медицинска процедури и услуги кои налагаат присуство на специјализиран персонал и специјализирани услуги како физиотерапија, работна терапија.

²⁹ Средствата ќе се исплаќаат на работодавачот и ќе бидат обезбедени од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)

Корисници
Невработени лица од евиденција на АВРСМ. Крајните корисници на одмената на семејна грижа се членовите на семејството кои се грижат за старите лица, лицата со попреченост и други болни и изнемоштени лица кои не можат самостојно да ги вршат основните и инструменталните активности од секојдневниот живот. Крајните корисници на услугите за долготрајна грижа за болни лица се лицата со функционални ограничувања поради физички, когнитивни или ментални состојби или попречености. Социјални претпријатија и граѓански (непрофитни) организации што се занимаваат со економска активност при вршење на својата дејност.
Начин на пријавување
За работодавачите: Јавен повик, Пријава и Апликација во која е образложено за која од долу наведените услуги поднесува апликација: а) Услуги за одмена на семејна грижа, и/или б) Социјално-здравствени услуги со кои се обезбедува долготрајна грижа за болни лица. За невработени лица: Јавен повик, пребарување од евиденција на невработени лица на АВРСМ, Пријава и Изјава за согласност Спроведувачи на обука: Од регистарот на верификувани спроведувачи на ЦОВ и МОН. Од евиденцијата на МОН за средни стручни училишта со верификувана програма за обука.
Критериуми
За работодавачите: ♦ На денот на аплицирање ги има подмирено сите обврски по основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување; ♦ Да нема финансиска загуба во претходната година освен ако загубата е направена поради капитални инвестиции од страна на правниот субјект³⁰ ♦ Работодавачот да има најмалку едно вработено лице на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации што во моментот на аплицирање немаат вработено лице. За невработени лица: ♦ Селекцијата на невработени лица од евиденцијата на АВРСМ од наведените целни групи ја врши работодавачот. За спроведувачите на обука: Важечка верификација за реализација на обука и/или профил на занимање од потребната струка.
Обврски
За работодавачот:

³⁰ Овој критериум не важи за правните субјекти кои се регистрирани по 01.07.2020 година.

- ♦ Работодавачот кој вработува невработено лице во рамките на оваа програма е должен да го вработи лицето со полно работно време и да го задржи во работен однос најмалку 10 месеци, сметано од денот на засновање на работниот однос. Доколку за лицето за кое е обезбедено финансиска поддршка му престане работниот однос по било кој основ, освен во случај на смрт, пензионирање или неспособност за работа, работодавачот е должен во рок од 30 дена на негово место да вработи друго евидентирано невработено лице, во спротивно е должен да го врати износот на средствата сразмерно со преостанатото време до истекот на рокот.

За невработени лица:

- ♦ За времетраење на обуката невработеното лице е должно:
- ♦ Редовно да се јавуваат во Центарот за вработување;
- ♦ Редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи. Во случај на спреченост за присуство на обуката, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсуствува и да донесе документ за оправдување. Во спротивно ќе биде исклучен од обуката;
- ♦ Да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали. Во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот.
- ♦ Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку одбие да заснова работен однос должен е да ги врати средствата во вкупен износ до 30.000 денари колку што изнесувал трошокот за неговата обука, освен во случај на вработување кај друг работодавач.

За спроведувачите на обука:

- ♦ Верификувана програма за обука во период од 3 месеци;
- ♦ Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките и доказ за исплатени средства на кандидатите;
- ♦ Спроведува проверка на стекнатите знаења и
- ♦ По завршување на обуката, доставува до УНДП и АВРСМ збиен извештај и евалуација на реализираната обука.

Реализација

- ♦ Апликација од работодавачот
- ♦ Селекција на доставните апликации
- ♦ Известување за невработени лица
- ♦ Пријава и селекција на невработени лица
- ♦ Селекција на спроведувачи на обука
- ♦ Обука на невработени лица
- ♦ Вработување
- ♦ Мониторинг
- ♦ Доставување извештај/извештаи за редовност на лицата на обука и работно место
- ♦ Исплата на месечен надоместок (субвенција)
- ♦ Мониторинг

Наслов на мерката	7.3 Поддршка за претприемништво и формирање на правни субјекти даватели на услуги за грижа во заедницата
Цел на мерката	Поддршка за создавање на нови работни места преку отворање на нови деловни субјекти (идни даватели на услуги) кои ќе обезбедуваат услуги на грижа во заедницата.
Целна група	◆ невработени лица од евиденција на АВРСМ ◆ невработени млади лица до 29 години ◆ други невработени лица (родител/старател) неформални негователи на лица со попреченост, долгорочно болни лица и стари лица³¹ ◆ невработени лица со признат сертификат/уверение за стекнати вештини/ компетенции за занимања од социјалната сфера
Опфат на мерката	70 невработени лица евидентирани во АВРСМ ³²
Надлежна институција	АВРСМ, МТСП, УНДП, единици на локална самоуправа и Град Скопје
Висина на финансиската поддршка	
До 307.500 денари за основачот/корисникот на грант кој што ќе заснова работен однос во новоформираниот правен субјект (Здружение на граѓани) давател на услуга во форма на грант за набавка на опрема, плати и придонеси, материјали и репроматеријали Спроведувачите на обука за стручни квалификации, ќе добијат едократен надоместок во висина до 30.000 денари за лице на обука. Лица што ќе посетуваат обука ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари, со вклучено осигурување во случај на несреќа на работно место и данок на личен доход за времетраењето на обуката од 3 месеци. На работодавачот ќе му се исплати субвенција на плата во износ од 29.180 денари (брuto износ) месечно по вработеното лице за период до 10 месеци за вработување на лица од целните групи, по лиценцирање на сервисот како давател на социјални услуги во домот и заедницата и реализација на вработувањето на лицето кое успешно ја завршило обуката и заснова работен однос во сервисот. Работодавачот може да му исплати на работникот и повисока плата.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Невработени млади лица до 29 години	
Начин на пријавување	

³¹Невработеното лице родител или старател кое е неформален неговател, може да се јави како испорачател на услуга само на лице од друго семејство

³²60 невработени лица ќе се стекнат со признаен сертификат за стекнати знаења и вештини за испорачување на услуги за грижа во заедницата. 10 претприемачи ќе се поддржат за основање на деловен субјект кои ќе може да вработат најмногу до 5 обучени даватели на услуги.

За невработени лица и дни претприемачи:

Јавен повик/Известување, Пријава и Прашалник за процена на претприемачки афинитети.

За невработени лица пријавени за даватели на услуга:

Јавен повик, пребарување од евиденција на невработени лица на АВРСМ, Пријава и Изјава за согласност.

Спроведувачи на обука:

Од регистарот на верификувани спроведувачи на ЦОВ и МОН.

Од евиденцијата на МОН за средни стручни училишта со верификувана програма за обука.

Критериуми

За невработените лица:

Учеството во мерката и селекцијата на кандидатите ќе се врши на конкурентска основа, согласно следните критериуми:

- ◆ Успешно пополнет прашалник;
- ◆ Завршена обука за „Претприемништво и развој на претприемачки вештини“;
- ◆ Изработена бизнис идеја и бизнис план со советодавна поддршка;
- ◆ Позитивно оценет бизнис план од експертска комисија.

За спроведувачите на обука:

Важечка верификација за реализација на обука и/или профил на занимање од потребната струка

Обврски

За невработени лица основачи на правен субјект:

Доколку правниот субјект во рок од 12 месеци од регистрација на правниот субјект престане со својата дејност или на корисникот на грантот му престане работниот однос по кој било основ (освен во случај на неспособност за работа или смрт) во рок од 12 месеци од засновање на работниот однос основачот/корисникот на грант е должен да врати 50% од грантот.

Основачот/корисникот на грантот кој ќе престане да ја врши дејноста, не може да се врати на евиденцијата на невработени лица во рок од 3 години од денот на засновањето на работниот однос.

Правниот субјект (Здружението на граѓани) кој вработува дополнителни лица (даватели на услуги) во рамките на оваа мерка е должен да ги вработи лицата со полно работно време и задржи во работен однос најмалку 12 месеци.

Доколку за времетраење на периодот на предвидената обврска, прекине работниот однос на дополнително вработените лица, освен ако причините за престанокот на работниот однос е смрт или неспособност за работа, работодавачот има обврска прво да ги обучи лицата и да вработи друго невработено лице евидентирано во АВРСМ или да врати средства добиени по основ субвенционирање на плати во износ сразмерен со нереализираната обврска за намалениот број на вработени.

Правниот субјект/корисник (здружението на граѓани) кој е поддржан согласно со оваа мерка е должен да ги исполни законските обврски за исплата на плата и придонеси за сите 12 месеци од денот на засновање на работниот однос, во спротивно е должен да ги врати исплатените/искористените средства во целост.

Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот

За невработени лица даватели на услуга на грижа:

- За времетраење на обуката невработеното лице е должно:
 - ◆ Редовно да се јавуваат во Центарот за вработување;
 - ◆ Редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи. Во случај на спреченост за присуство на обуката, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсуствува и да донесе документ за оправдување. Во спротивно ќе биде исклучен од обуката;
 - ◆ Да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали. Во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот;
 - ◆ Невработеното лице што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должно е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку одбие да заснова работен однос должно е да ги врати средствата во вкупен износ до 30.000 денари колку што изнесувал трошокот за обуката, освен во случај на вработување кај друг работодавач.

За спроведувачите на обука:

- ◆ Верификувана програма за обука во период од 3 месеци
- ◆ Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките и доказ за исплатени средства на кандидатите;
- ◆ Спроведува проверка на стекнатите знаења и
- ◆ По завршување на обуката, доставува до УНДП и АВРСМ збиен извештај и евалуација на реализираната обука.

Реализација

- ◆ Јавен повик/Известување за невработени лица
- ◆ Пријава и пополнување на прашалник
- ◆ Обука за „Претприемништво и развивање на бизнис вештини и обука за испорачување на социјални услуги во рамки на системот за социјална заштита“
- ◆ Изработка на бизнис план со советодавна поддршка
- ◆ Селекција на најуспешни бизнис-планови, имајќи ги во предвид критериумите за регионална застапеност
- ◆ Селекција на спроведувачи на обука
- ◆ Обука на невработени за стручни вештини и квалификации за давателите на услугите на грижа
- ◆ Доставување извештај/извештаи за редовност на лицата на обука и работно место
- ◆ Регистрација на фирма и вработување
- ◆ Висината на грантот за новоформираното Здружение на граѓани е до максимум 307.500 денари за набавка на опрема, плати и придонеси, материјали и репроматеријали
- ◆ Вработување на обучени лица даватели на услуги на грижа
- ◆ Исплата на месечна субвенција за вработените во правниот субјект и оперативните трошоци за фирмата
- ◆ Советодавна и менторска поддршка за претприемачите на новосоздадените правни субјекти и за вработените даватели на услугите на грижа
- ◆ Мониторинг.

8. Исплата на младински додаток

Наслов на мерката	Исплата на младински додаток
Цел на мерката	Поттикнување на вработување на младите лица до 23 години за вработување во дејностите на производството по завршување на средното образование, со што ќе се допринесе до подобрување на нивниот животен стандард со работа и задоволување на потребите на работодавачите со соодветно квалификувана работна сила.
Целна група	Млади лица до 23 години кои ќе засноваат работен однос или се вработени во дејностите од областа на производството
Опфат на мерката	2.500 млади лица до 23 години
Надлежна институција	АВРСМ
Висина на финансиската поддршка	
3.000 денари месечно по вработено лице.	
Корисници	
Младински додаток може да користи младо лице до 23 години кое ги исполнува следните услови: ♦ е опфатено со задолжително социјално осигурување по основ на вработување кај работодавач или самовработување со претежно производствена дејност; ♦ е вработено во приватна агенција за вработување и е отстапено на работа кај работодавач со претежно производствена дејност или ♦ е опфатено во задолжително социјално осигурување како индивидуален земјоделец.	
Начин на пријавување	
За корисниците: Поднесено барање во надлежниот Центар за вработување, според место на живеење на младото лице, доколку младото лице ги исполнува условите утврдени со Законот за младински додаток.	

II УСЛУГИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија (АВРСМ) со своите центри за вработување (ЦВ) развива и спроведува услуги за зголемување на конкурентноста на работната сила и задоволување на потребите на пазарот на трудот, преку примена на индивидуален пристап во работењето ориентиран кон потребите на невработените лица и работодавачите.

АВРСМ, исто така, реализира активности за промоција и запознавање на работодавачите за мерките и услугите што им се достапни. Во соработка со работодавачите, центрите за вработување вршат посредување при вработување на работна сила во согласност со барањата на работодавачот, нивно вклучување во одредени активни програми и мерки за вработување, континуирано известување и информирање за сите тековни активности и активни програми и мерки за вработување итн.

Информирањето и повикувањето на невработените лица за учество во услугите за вработување се врши преку писмени и усни известувања, телефонски контакти, СМС пораки, информации на веб порталот на АВРСМ и др. Учесниците ќе бидат вклучени во услугата во Центарот за вработување, врз основа на искажаните потреби и интереси, советувањето и препораките од Индивидуалниот план за вработување (ИПВ) на лицето и др. Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија ги обезбедува следните услуги:

1. ПОМОШ ПРИ БАРАЊЕ РАБОТА

Услугата опфаќа профилирање и подготовка на Индивидуален план за вработување, советување за вработување, обезбедување информации за состојбите и барањата на пазарот на трудот, односно слободните работни места, како и информации за активните програми и мерки за вработување и услугите што ги обезбедува АВРСМ. Дополнително, центрите за вработување нудат помош на невработените лица за изработка на CV и мотивациско писмо, зајакнување на вештините за успешно претставување пред работодавачите на интервју за работа, преку информирање и советување, и вршат едукација за користење на онлајн услугите на АВРСМ преку веб порталот на АВРСМ, како и организирање на инфо-средби за млади и за други невработени лица и др.

2. МОТИВАЦИСКИ ОБУКИ

Мотивациските обуки ќе бидат организирани како едnodневни обуки во центрите за вработување, кои имаат за цел поголема информираност, како и мотивираност за вклучување во активните програми и мерки за вработување. Мотивирањето на невработените лица активно да бараат работа ќе се реализира и преку индивидуален приод, доколку невработените лица искажат потреба од дополнителна поддршка и советување.

3. ОБУКИ „ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И ЗА РАБОТА“

Услугата опфаќа спроведување на обуки за млади невработени лица до 29 години според програмата „Подготовка за вработување и за работа“ која ги опфаќа следните модули: воведен модул, личен развој, вештини за барање работа, комуникациски вештини, соодветно однесување на работното место, тимска работа и лидерство, безбедност, права и обврски на работа и финансиски вештини.

Истите ќе се реализираат преку работилници со користење на методи што им се блиски на младите лица и се ефикасни за едукација и усвојување на нови вештини на интерактивен начин.

4. ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЕНТАЦИЈА И КАРИЕРНО СОВЕТУВАЊЕ

Услугата опфаќа различни активности за информирање, групно и индивидуално кариерно советување и др. Невработените лица можат да бидат вклучени во повеќе активности во рамките на услугата, во согласност со нивните интереси и потреби. Професионалната ориентација и кариерното советување овозможува неврботените лица да развијат вештини за барање работа и планирање и управување со сопствениот кариерен развој, помош при изборот на занимање, обука или вработување, како и дополнителна поддршка при процената на сопствените потенцијали за вработување и нивно усогласување со реалните потреби на пазарот на трудот.

5. АКТИВАЦИЈА НА НЕВРАБОТЕНИ РОМИ И ДРУГИ ЛИЦА ВО РИЗИК ОД СОЦИЈАЛНО ИСКЛУЧУВАЊЕ

Услугата ќе биде насочена кон сите невработени Роми и други лица во ризик од социјално исклучување. Невработените лица ќе имаат пристап до тимот на ментори, кои ќе бидат ангажирани во локалните заедници. Нивната улога ќе биде да ги мотивираат и редовно да ги информираат за можностите за вработувања или за подобрување на професионалните капацитети. Преку индивидуален пристап за идентификување на знаењата, квалификациите и вештините со кои располагаат лицата, ќе се пристапи на упатување кон соодветните програми од Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на трудот.

Дополнително, вклучувањето на пазар на труд на Роми и други лица под ризик од социјално исклучување, ќе биде поддржано преку програми базирани на меѓународни искуства (Acceder програмата). Услугата ќе биде обезбедена во рамките на проектот на УНДП, МТСП и АВРСМ- Креирање можности за работа за сите, поддржан од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ).

Моделот ќе се реализира преку воспоставување на пилот-центри за поддршка при вработување на Ромите и другите лица во ризик од социјално исклучување, во партнерство со избрани граѓански организации во пилот општини со значително ромско присуство и добро развиена бизнис средина. Целта е преку индивидуалните планови за вработување и тесната соработка со локалниот бизнис сектор, како и актуелната побарувачка на работна сила, да се овозможи вработување и социјално вклучување на невработените лица.

Индивидуалниот план за вработување се состои од шест клучни фази:

- ◆ Првична проценка на вработливоста
- ◆ Подготовка на индивидуален план за вработување според Acceder методологијата
- ◆ Оспособување на кандидатите за самостојно идентификување и аплицирање за отворени работни позиции
- ◆ Поддршка во идентификување и пристап кон обуки за стекнување на меки и професионални вештини, способности и навики
- ◆ Вработување на кандидатите по пат на интермедијација или преку нивна самостојна активност и следење на вработувањето

6. ПОСРЕДУВАЊЕ ПРИ ВРАБОТУВАЊЕ

Посредувањето се спроведува по добивањето на Барање за посредување при вработување од страна на работодавачот. Оваа услуга опфаќа советување и помош на работодавачите преку пребарување кандидати за слободни работни места од евиденцијата на невработени лица на АВРСМ, спроведување на предселекција, упатување на невработените лица кај работодавачите на интервју за вработување и др.

7. УСЛУГИ ЗА РАБОТОДАВАЧИ

Услугите за работодавачите опфаќаат: информирање, советување и обезбедување можности за користење на услугите и активните програми и мерки за вработување и други можности за вработување на невработени лица што се достапни преку АВРСМ, користењена електронските услуги на АВРСМ, информации и совети од областа на трудовото законодавство, учество во заеднички настани како што се форумите за работодавачи и др.

8. АНКЕТА ЗА ПОТРЕБА ОД ВЕШТИНИ НА ПАЗАРОТ НА ТРУДОТ

Преку анкетање на работодавачите од приватниот сектор, ќе се обезбедат информации за нивните потреби од нови вработувања во период од 6 до 12 месеци. Преку однапред подготвен прашалник, ќе се утврдат потребите од занимања на планираните нови вработувања и вештини со кои треба да располагаат невработените лица за планираните нови вработувања кај работодавачите. За реализација на анкетата ќе се ангажираат 20 невработени лица од страна на АВРСМ во период од 1 месец со надоместок од 9.000 денари.

9. СИМ-СОВЕТУВАЊЕ И МОТИВАЦИЈА ЗА КОРИСНИЦИ НА ГАРАНТИРАНА МИНИМАЛНА ПОМОШ

Корисниците на гарантирана минимална помош ќе имаат право на услугата Советување и мотивација (СИМ) која се состои од интензивна психо-социјална поддршка на корисниците пред да се вклучат во активна мерка за вработување, како и менторска поддршка која е најинтензивна во периодот кога корисникот се вклучува во обука или друга активна мерка за вработување, а со намален интензитет откако корисникот ќе се вработи и интегрира на пазарот на труд. СИМ услугата е комплементарна на програмите и услугите за вработување, и овозможува советување, поддршка и мотивација, но и следење на корисникот на гарантирана минимална помош низ процесот на активација.

ГАРАНЦИЈА ЗА МЛАДИ

Со **Гаранција за млади** (ГМ) на младите лица (15-29 години) во период од четири месеци по евидентирање во евиденцијата за невработени лица им се понудува вработување, континуирано образование и обука, односно вклучување во некоја од активните програми и мерки за вработување.

Во 2021 година имплементацијата на Гаранцијата за млади ќе продолжи да се реализира на целата територија на Република Северна Македонија, со посебен акцент на NEET-млади лица (лица кои се невработени, не се вклучени во образование или обука). Планираниот опфат на учесници во Гаранција за млади на целата територија на Република Северна Македонија е околу 10.000 млади лица. Програмата ќе се смета за успешна доколку најмалку 30% од вклучените лица во ГМ, успешно излезат од истата во период од 4 месеци, односно ќе бидат вработени, повторно вклучени во образовниот процес или ќе бидат вклучени во активни програми и мерки за вработување.

За таа цел, потребна е координирана и заедничка акција на повеќе владини институции, пред сè на МТСП, АВРСМ и МОН, социјални партнери и граѓански организации. Граѓанските организации ќе бидат вклучени во делот на теренските активности, односно наоѓање на NEET-млади, нивно запознавање со Гаранцијата за млади, можностите кои ги нуди Гаранцијата за млади и мотивирање за вклучување во Гаранцијата за млади.

На младите невработени лица кои ќе бидат вклучени во ГМ ќе им бидат дадени соодветни услуги за вработување, што ќе овозможи нивна активација и мотивирање за вклучување на пазарот на трудот преку прекут.н. „втора можност“, односно повторно вклучување во образовниот процес преку кратки програми за обуки во рамки на средните стручни училишта, како и активните мерки за вработување, односно посредување со работодавачите.

АКТИВАЦИЈА НА КОРИСНИЦИ НА ГМП

Во реформиранiot систем на социјална заштита се предвидува зајакната активација на корисниците на гарантирана минимална помош (ГМП) на начин што работоспособни членови на домаќинството ќе се вклучат во активните програми и мерки за вработување заради подобрување на нивната вработливост и вработување.

Ова подразбира задолжително континуирано учество на обуки, како и прифаќање на понуда за вработување.

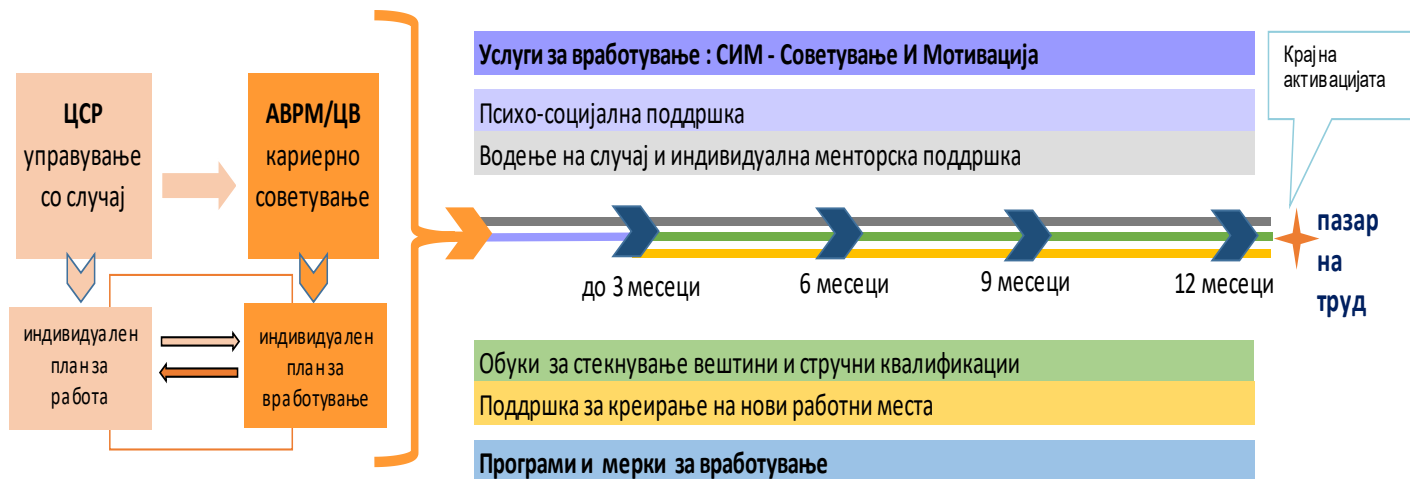
Во оваа насока покрај другото, на корисниците ќе им се обезбеди поддршка за подобрување на нивните вештини со што ќе станат поконкурентни на пазарот на трудот.

За реализација на активацијата на корисниците на ГМП потребна е соработка помеѓу лицето кое е водител на случајот и други стручни работници од центрите за социјална работа (ЦСР) како и одговорните лица од центрите за вработување задолжени за имплементација на услугите за вработување (мотивациони обуки, кариерно насочување и професионална ориентација и др.).

Преку интегриран пристап на работа за 1.200 корисници на ГМП ќе се подготват индивидуални планови за активација на кои и ќе им се овозможи да бидат вклучени во програми, мерки и услуги за вработување предвидени со Оперативниот план за 2021 година.

Новиот систем на активација ќе промовира нов пристап на пазарот на трудот, што ќе биде поврзан со поддршка и развој на индивидуалните способности и потенцијали на корисниците на програмите и мерките.

Системот на активација на корисниците на ГМП ќе понуди интензивна психо-социјална и менторска поддршка (Види услуга под реден број 9 СИМ-Советување и мотивација на корисниците на ГМП) и обуки, од 3 до 12 месеци за да се надминат бариерите што го оневозможуваат нивното учество на пазарот на трудот.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА И ВКЛУЧУВАЊЕ НА ПАЗАР НА ТРУД НА ЛИЦА СО ПОПРЕЧЕНОСТ

Професионалната рехабилитација како систем на услуги ќе им овозможи на лицата со попреченост индивидуализирана поддршка, со цел нивно целосно вклучување на отворениот пазар на труд. Ќе се спроведе во рамките на Проектот на УНДП, МТСП и АВРСМ- Креирање можности за работа за сите поддржан од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ).

Професионалната рехабилитација како модел ќе се постави и спроведува во РЕХА Центрите - центри за професионална рехабилитација и поддршка при вработувањето на лица со попречености, во Скопје и Струмица.

Во рамките на овој модел, услугите ќе се обезбедуваат локално, во заедницата на клиентот. Моделот овозможува спроведување на пристап ориентиран кон клиентот кој во фокусот ги има неговите индивидуални потенцијали и се спроведува во рамки на локална мрежа на даватели на услуги - Реха центрите, регионалните центри на АВРСМ, граѓански организации, тренинг центри, образовни установи, работодавачи и т.н.

При спроведувањето на мерките и активностите на професионалната рехабилитација, ќе се применуваат следните активности, прикажани во шемата подолу:

Комуникациски план

Стратешки комуникациски приод за промовирање на активните програми и мерки

Со цел да се обезбеди навремено информирање на сите вклучени страни во активните програми и мерки во 2021 година, како и таргетирање на што е можно поголем број потенцијални корисници, промотивните активности за оваа година ќе бидат дефинирани според 3 главни критериуми:

1. точно 2. интерактивно 3. навремено

Стратешкиот комуникациски приод ќе се фокусира на главните целни групи, со кои ќе се стави акцент на општите придобивки и критериуми од секоја програма/мерка.

А) млади невработени лица до 29 години,

- ◆ Неактивирани на пазарот на трудот, но со желба за преквалификација и доквалификација
- ◆ Соиновативнибизнисидеи

Б) лица со попреченост

В) невработени лица од рурални средини, ранливи категории и тешко вработливи групи

Г) приматели на социјална помош

Д) работодавачи, со посебен акцент на млади, жени, рурални области, иновативни бизниси

Промотивна кампања „Шанса За Сите“

Зависно од динамиката и достапноста, како и пополнување на опфатот на програмите и мерките за вработување, промотивните активности во рамките на веќе воспоставената кампања „Шанса за сите“ ќе се реализираат во фази. За потсетување, станува збор за интегрирана промотивна кампања во чиј состав ќе се продуцираат низа продукти кои директно ќе ја пренесат „успешната приказна“ на вистински корисници на мерките од ОП. На крајот на годината, ќе се реализира краткорочна кампања за промовирање на успешните резултати пласирана генерално на социјалните медиуми.

Промотивна кампања за стручни занимања и стручното образование „Снајди се со стручно!“

Во текот на 2021 година ќе продолжи заедничката кампања за промовирање на стручните занимања и стручното образование реализирана од неколку партнери кои спроведуваат активности фокусирани на истата тема. Промотивната кампања ќе трае до 2021 година, а координативното тело составени од претставници на различните субјекти ќе продолжи да работи во правец на креирање и имплементирање на дополнителни комуникациски канали и продукти за поуспешно таргетирање на учениците, но и да бизнис субјектите кои треба да обезбедат соодветни предуслови за привлекување на квалификуван професионален кадар.

Дополнителна комуникациска поддршка

ОП 2021 ќе биде континуирано поддржан и преку други иновативни и активни комуникациски канали кои покажуваат добри резултати во промовирањето и информирањето на теми поврзани со ОП.

- ◆ **Инфо-клубовите (вкупно 5)**, под веќе препознатливото мото „Од информација до кариера“, ќе реализираат континуирана комуникациска поддршка, со фокус на новововедено интерактивно дигитално комуницирање со студентите. Инфо-клубот и понатаму ќе претставува „фокус точка“ за презентирање на можностите за практиканство, вработувања во бизнис-секторот, остварување

информативни директни средби помеѓу претставници на бизнис-заедницата и студентите. Предвид ќе се земат социјални медиуми, пласирање на веб интерактивни банери на соодветни инфо-портали за млади, „Саеми на успешност“ и др.

- ♦ **Стратешки партнерства со релевантни чинители**, пред сè со донатори, медиуми, регионални стопански комори и бизнис-асоцијации, граѓански организации здруженија, но и со други релевантни партнери. Фокусирајќи се на отворени и актуелни теми, директните средби со заинтересираните страни ќе поттикнат интерес, внимание, но и плодна и конструктивна дискусија, посебно таргетирајќи активни различни чинители што би очекувале токму ваков приод. Информирањето и вклучување на компаниите во процесот ќе се реализира преку средби на национално ниво на комори и здруженија, регионално, на ниво на регионални комори и таргетирано на ниво на компании со значителен потенцијал за вработување. Со поддршка од партнерски проекти планирани се активности за зголемување на соработката на АВРСМ, коморите и здруженијата со цел вклучување на приватниот сектор и подобрување на механизмите на пазарот на трудот

Генерални комуникациски параметри

Временска рамка: тековно, во текот на целата година, паралелно за сите клучни теми

Канали: социјални медиуми, онлајн медиуми и соодветни дигитални инфо-платформи, специјализирани медиуми/платформи, фокусирани и тематски настани и иницијативи

Пристап: лично и фокусирано обраќање, конкретизирана содржина, едноставни и лесно читливи визуелни и аудио решенија, практични/прагматични/пристапни совети и насочувања, технички необременети со административна терминологија

Вклучени страни: министерства и други надлежни институции, релевантни меѓународни организации, вклучени корисници преку успешни приказни, еминентни профили со споделување мотивирачки пораки

ФИНАНСИСКА РАМКА

ТАБЕЛА 1. Вкупен буџет и опфат на лица со програми и мерки за вработување

И. ПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ	ОПФАТ ЛИЦА	ИЗВОР НА СРЕДСТВА	ИЗНОС
1. ПОДДРШКА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ (претприемништво)	1.877		634.034.022
1.Поддршка за самовработување (претприемништво)	1.877	Буџет на МТСП кон АВРСМ	538.000.000
		Буџет на АППРСМ	15.000.000
		Буџет на МТСП кон АППРСМ	5.220.800
		Буџет УНДП (нереализирани средства од ОП 2020)	13.955.547
		Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување - Исплата на заостанати обврски од ОП 2020 во 2021 година	3.436.500
		Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	36.900.000
		Канцеларија на Обединети нации за поддршка на проекти (УНОПС) - Исплата на заостанати обврски од ОП 2020 во 2021 година	15.990.000
		Здружение РЕДИ Скопје	5.531.175
2. ПОДДРШКА ЗА КРЕИРАЊЕ НОВИ РАБОТНИ МЕСТА	2.841		756.841.580
2.1 Субвенционирање на плати	1.978	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	338.342.400
		Буџет на МТСП кон АВРСМ	94.779.200
		Буџет на АВРСМ - ИПА II четврти директен грант	10.452.480
2.1 (а) Пилот мерка за Субвенционирање на плати во текстилниот сектор во Источниот Вардарскиот, Полошкиот и Југозападниот плански регион	300	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	73.800.000
2.2 Вработување и раст на правни субјекти	353	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	49.967.500
2.3 Поддршка за вработување на лица со попреченост	210	Буџет на АВРСМ - Потсметка на посебниот фонд за инвалидни лица	189.500.000

3. ОБУКИ	882		54.362.300
3.1 Обука на работно место за познат работодавач	152	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Образование за вработување во Македонија (E4E@mk)	3.024.000
		Буџет на АВРСМ - ИПА II четврти директен грант	3.360.000
		Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување - Исплата на заостанати обврски од ОП 2020 во 2021 година	1.220.000
3.2(а) Обука за стручни квалификации според барање на работодавачите	100	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки, кон УНДП	3.292.650
		Буџет УНДП (нереализирани средства од ОП-2020 година)	3.637.350
3.2 (б) Стручни обуки според барање на работодавачите	80	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	5.702.400
3.2(в) On-line обуки за вештини според барање на работодавачите	100	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	3.240.000
3.3 Обуки за побарувани занимања	400	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	10.200.000
		Буџет на АВРСМ - ИПА II четврти директен грант	10.200.000
		Канцеларија на Обединети нации за поддршка на проекти (УНОПС) - Исплата на заостанати обврски од ОП 2020 во 2021 година	8.550.000
3.4 Обука за возачи за Ц и Д - категорија"	50	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	1.850.000
		Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување - Исплата на заостанати обврски од ОП2020 во 2021 година	85.900
4. ОБУКИ ЗА РАЗВОЈ НА ДИГИТАЛНИ ВЕШТИНИ	400		47.000.000
4.1 Обуки за напредни ИТ вештини	300	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	36.000.000
4.2 Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање) за нелиценцирани спроведувачи на обуки	100	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	5.390.000
		Спроведувачи на обуки	5.610.000
5. ПРАКТИКАНСТВО	1.413		39.978.000
5. Практиканство	1298	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	35.046.000
	75	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП) во соработка со Младински ресурсен центар-"I can" Гостивар	2.187.000
	40	Буџет на АВРСМ - ИПА II четврти директен грант	1.080.000

		Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување - Исплата на заостанати обврски од ОП2020 во 2021 година	1.665.000
6. ПРОГРАМА ЗА РАБОТНО АНГАЖИРАЊЕ	1.050		9.275.200
6. Јавни работи	1000	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	7.040.000
		Буџет на општините	1.848.000
	50	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	387.200
7. ЕКОНОМИЈА НА ГРИЖА	970		159.254.536
7.1 Општинско-корисна работа	500	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки, кон УНДП	45.092.250
		Буџет на општините	8.100.000
	200	Буџет на општините	16.200.000
	50	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	5.994.000
7.2 Обука и вработување на лица за обезбедување услуги на грижа во заедницата за лица со попреченост и лица со хронична болест во заедницата	150	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки, кон УНДП	46.316.171
		Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	11.625.120
7.3 Поддршка за претприемништво и формирање на правни субјекти, даватели на услуги за грижа во заедницата	70	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки, кон УНДП	20.704.115
		Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	5.222.880
1. Исплата на младински додаток	2500	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	100.931.514
ВКУПНО ЛИЦА:	11.933	ВКУПНО СРЕДСТВА:	1.801.677.152

ТАБЕЛА 2. Опфат на лица со услуги за вработување

II. УСЛУГИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ³³	ОПФАТ ЛИЦА	ИЗВОР НА СРЕДСТВА	ИЗНОС
5. Активација на невработени Роми и други лица во ризик од социјално исклучување	1.500	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	7.042.002
8. Анкета за потреби од вештини на пазарот на трудот	20	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	180.000
Професионална рехабилитација и вклучување на пазар на труд на лица со попреченост	90	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	7.791.732
		ВКУПНО СРЕДСТВА:	15.013.734

³³ Останатите услуги за вработување се реализираат во рамките на тековните активности на АВРСМ

	ТАБЕЛА 3. ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ	ИЗНОС
1	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	593.404.800
2	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување за исплата на МЛАДИНСКИ ДОДАТОК	100.931.514
3	Буџет на МТСП кон АВРСМ	638.000.000
4	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување, кон УНДП	115.405.186
5	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување - Исплата на заостанати обврски од ОП2020 во 2021 година	7.718.500
6	Вкупен буџет на АВРСМ– Потсметка на Посебниот фонд за инвалидни лица	189.500.000
7	Буџет на АППРСМ ³⁴	15.000.000
8	Буџет на АВРСМ – ИПА II четврти директен грант мерки за вработување	25.092.480
9	Буџет на општините	26.148.000
10	Буџет на Швајцарската агенција за развој и соработка (Проект Креирање можности за работа за сите-УНДП) во соработка со Младински ресурсен центар-“I can” Гостивар	49.192.334
11	УНДП (нереализирани средства од ОП 2020 година)	17.592.897
12	Швајцарска агенција за развој и соработка (Проект Образование за вработување во Македонија (E4E@mk)	3.024.000
13	Канцеларија на Обединети нации за поддршка на проекти (УНОПС) - исплата на заостанати обврски од ОП2020 во 2021 година	24.540.000
14	Здружение РЕДИ Скопје	5.531.175
15	Спроведувачи на обуки	5.610.000
	ВКУПНО:	1.816.690.886

³⁴Надокнада за советниците за изработка на бизнис план по цена од 9.900,00 ден со вклучен ДДВ; Административна надокнада за регионалните изведувачи во износ од 1.300,00 денари по клиент

